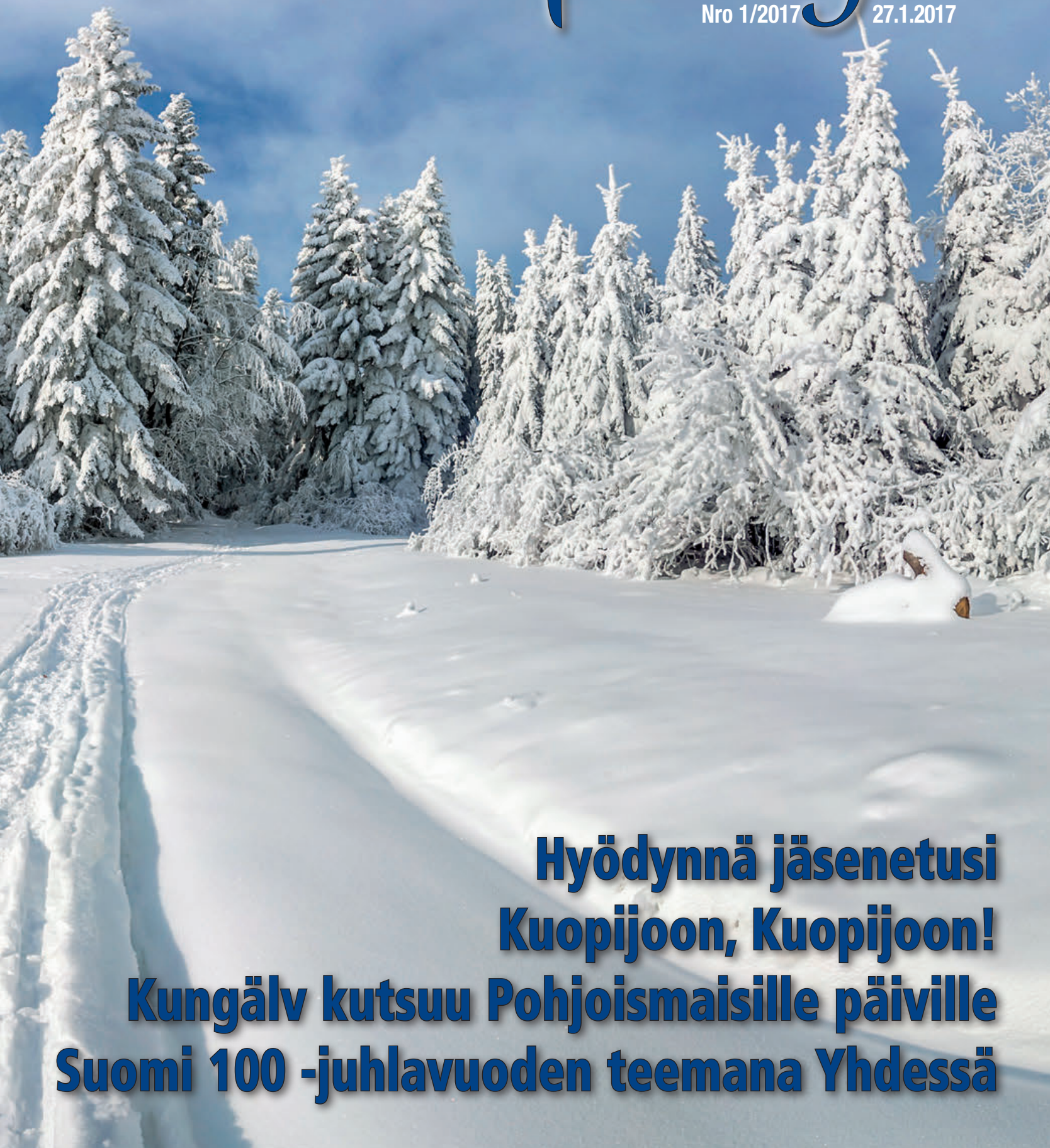

Senioriopettaja

Nro 1/2017

27.1.2017

**Hyödynnä jäsenetusi
Kuopijoon, Kuopijoon!
Kungälv kutsuu Pohjoismaisille päiville
Suomi 100 -juhlavuoden teemana Yhdessä**

Senioriopettaja

Nro 1/2017 27.1.2017

Kuva: Vicente Cerra, Kuopion kaupungin kuva-arkisto

Puijolta voi ihastella Kuopiota, jossa vietetään Senioriopettajapäivät 16.-17.9.2017.

Tässä numerossa

- 4 Kuopijoon, Kuopijoon!
- 7 Puheenjohtaja: Pisan romahdus lähellä
- 9 Aforismeja itsenäisestä Suomesta
- 11 Lemmetty: Pihtiputaan mummo vaikuttaa
- 12 Mummo Mutikainen ja eettinen ruoka
- 13 Joulupukki onkin Turkista
- 14 Lääkärin lausumia: älä istu liikaa!
- 15 Hyödynnä runsaita jäsenetujasi 2017
- 18 Vahtokari: Kuka huolehtisi pojista?
- 20 Torniossa 30-vuotisjuhlat
- 21 Pudasjärvellä hirsikampus

Julkaisija: Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry
Undervisningssektorns Seniororganisation rf

Puheenjohtaja
Erkki Kangasniemi
Bredantie 40
02700 Kauniainen
erkki.kangasniemi@gmail.com

Toiminnanjohtaja
Kirsti Lehtinen
020 748 9736
kirsti.lehtinen@oaj.fi

Postiosoite
Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
020 748 9736
Kaikki lehteen tuleva aineisto
päätoimittajalle: senioriopettaja@osj.fi

Osoite- ja jäsentietojen muutokset
Opetusalan Seniorijärjestön toimisto
020 748 9678
seniorit@oaj.fi

www.osj.fi
Sivulle pääset joko omalla tai esimerkiksi kirjastosi tietokoneella.

Päätoimittaja/toimitussihteeri

Anneli Rajaniemi

Kytöpolku 33, 00740 Helsinki

puh 040 768 8436

senioriopettaja@osj.fi

Ilmestyy kuusi numeroa vuodessa

Painos 22 000 kpl

ISSN 1798-6885

Toimitusneuvosto:

Liisa Fräki (pj), 040 701 6107

liisa.fraki@gmail.com

Erkki Kangasniemi

erkki.kangasniemi@gmail.com

Kari-Veli Lehtonen, 050 582 3105

kariveli.lehtonen@gmail.com

Sinikka Anneli Rahikainen, 040 824 6048

sinikkaanneli.rahikainen@gmail.com

Osmo Ukkonen, 040 763 7202

osmoukk@suomi24.fi

Anneli Rajaniemi (siht.) päätoimittaja

Taitto: Tuula Koivula ja Anneli Rajaniemi

Kirjapaino: Forssa Print, Esko Aaltosen katu 2, 30100 Forssa

puh. 03 4235 1

sähköposti: fkp@forssaprint.fi

Ilmoitushinnat, neliväri-ilmoitus

Koko

1/1 (199 x 244 mm) 1000 €

1/2 (97 x 244 tai 199 x 120 mm) 600 €

1/3 (63 x 244 tai 199 x 78 mm) 400 €

1/4 (97 x 120 tai 199 x 57 mm) 350 €

1/6 (97 x 78 mm) 250 €

1/8 (97 x 57 mm) 200 €

Takakansi 1200 €

Alennus: Vuosi-ilmoitus (6 numeroa) -25 %

Lehti julkaisee OSJ ry:n jäsenten pikkuilmoituksia maksutta.

Tilaushinta sisältyy jäsenmaksuun.

Toimituksellinen aineisto pyydetään lähettämään päätoimittajalle PC-muodossa kirjoitettuna ilman rivinvaihtoja tai pakotavutuksia. Naputa kolme tyhjää lyöntiä kpl-jaon merkiksi! Kuvat suositellaan ottamaan mahdollisimman suuressa koossa. Käytä mieluummin sähköpostia, teksti esimerkiksi Word tai RTF muodossa. Konekirjoitettu paperikäsikirjoitus käy myös. Tekstit ja kuvat voi lähettää myös CD-levyllä. Aineisto palautetaan vain pyydettyäessä.

18. vuosikerta

Ilmestymisaikataulu 2017

Numero	Aineisto	Ilmestyy
2	15.2.2017	24.3.2017
3	26.4.2017	2.6.2017
4	16.8.2017	22.9.2017
5	11.10.2017	17.11.2017
6	8.11.2017	15.12.2017

Kansi
Talvimaisema
Kuva: Matton

Hyödynnä Jäsenet
Kangasniemi, Kangasniemi
Kangasniemi Kangasniemi
Suomen 100 -juhlavuoden toinen vuosi

Kartattomalla tiellä

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistaminen on ollut Suomessa pitkän ajan projekti. Ensimmäisen kerran uudistamista yritettiin noin kymmenen vuotta sitten.

Nykyisessä sote-uudistuksessa on uutta aiempiin yrityksiin verrattuna valinnanvapaus. Asiakas saa jatkossa valita verorahoilla kustannetuista palveluista joko julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin palveluntuottajan.

Valinnanvapautta on perusteltu nopeamalla hoitoon pääsyllä, lyhyemmällä jonoilla ja kaikkien voimavarojen tehokkaalla käytöllä.

Muutos on valtava. Kerralla siirrytään kunnan kilpailuttamista ja maksamista palveluista valtion kustantamiin palveluihin.

Valinnanvapaus etenee portaittain: lain ensimmäinen vaihe tulisi voimaan 1.1.2019 ja toinen vaihe 1.1.2021.

Valinnanvapauden lisääminen edellyttää monia seikkoja. Tarjolla pitäisi olla esimerkiksi riittävästi luotettavaa vertailutietoa eri palveluntuottajista. Olennaista on myös tarjottavan tiedon ymmärrettävyys.

Yhtenä pelkona on, että asiakkaan valinnanvapaus johtaa ojasta allikkoon: entistään

pirstaleisempiin palveluihin. Uudet sote-keskukset ovat paljon vartijoina, sillä niillä on lopulta hoito- ja palveluvastuu.

Valinnanvapauden toteutuminen edellyttää myös yhteensopivia tietojärjestelmiä ja sujuvaa tiedonkulkua. Tämän edistämiseksi maakuntalakiin on kirjattu, että maakuntien ICT-palvelukeskusten tulee ylläpitää ja tarjota sähköisiä potilastietojärjestelmiä kaikille sote-palveluja tuottaville laitoksille ja yhtiöille.

Valinnanvapautta on kokeiltu eri maissa. Ruotsissa kokemukset ovat olleet sekä hyviä että huonoja. Eniten ongelmia on aiheuttanut kustannusten nousu.

Britanniassa valinnanvapaus on rajattu tiettyyn joukkoon sairaaloita. Potilas kuulee vaihtoehtoista esimerkiksi terveyskeskuksen lääkäriltä, joka kertoo kunkin sairaalan laadusta ja hoitajoina. Lääkäriltä tulee siis eräänlainen portinvartija.

Britanniassa on hyviä kokemuksia myös iäkkäiden tekemistä valinnoista. Olennaista on ollut se, että iäkäs asiakas on saanut ymmärrettävää tietoa.

Sote-uudistus vaikuttaa vielä osin kartat-

tomalta tieltä, mikä näkyy myös sosiaali- ja terveysministeriön keräämistä lausunnoista.

Toivoa sopii, että päättäjät saavat laaditunsi kelvollisen kartan maaliin pääsemiseksi. Ikäänntyvien kannalta on lopulta olennaista vain se, että laadukkaat ja kohtuuhintaiset palvelut ovat saatavilla läheltä.

Kirsti Lehtinen

toiminnanjohtaja
kirsti.lehtinen@oaj.fi

På kartlös väg

Reformen av social- och hälsovårdstjänsterna i Finland har varit ett långvarigt projekt. Första försöket till reformen gjordes för ungefär tio år sedan.

I den nuvarande "sote-reformen" har man gått in för valfrihet. Kunden skall i fortsättningen få välja tjänster bekostade med skattemedel antingen från den offentliga, privata eller den tredje sektorn.

Motiveringen till valfriheten är, att man snabbare kan få vård, köerna förkortas och alla resurser kommer att användas effektivt.

Förändringen är enorm. På en enda gång överförs de kommunala konkurrensatta och betalda tjänsterna till staten.

Valfriheten införs stegvis: lagens första skede skulle träda i kraft 1.1.2019 och det andra skedet 1.1.2021.

Utökandet av valfriheten förutsätter många omständigheter. Det borde till exempel finnas tillräckliga jämförelseuppgifter om de olika producenterna av tjänster. Väsentligt är också att de erbjudna uppgifterna är förståeliga.

En fara är, att kundens valfrihet leder ur askan i elden: till ännu mer splittrade tjänster än nu. De nya "Sote-centralerna" har mycket att bevaka då de i slutändan har ansvaret vård och tjänster.

Genomförandet av valfriheten förutsätter också ett kompatibelt datasystem samt en smidig datakommunikation. För att främja detta har det skrivits in i landskapslagarna att landskapens ITC-centraler skall upprätthålla och erbjuda elektroniska patientsystem till alla de institutioner och samfund som producerar "sote-tjänster".

Valfriheten har prövats i flera länder. I Sverige är erfarenheterna både goda och dåliga. De största problemen har utgjorts av att kostnaderna har ökat.

I Storbritannien är valfriheten begränsad till en bestämd mängd sjukhus. Patienten får till exempel höra om alternativen av en läkare vid hälsostationen som berättar om olika sjukhus kvalitet och om vårdköerna. Läkarna blir ett slags portvakter.

I Storbritannien har man goda erfarenhe-

ter också när det gäller de val äldre personer gör. Väsentligt är, att en äldre kund har fått begriplig information.

"Sote-reformen" verkar ännu delvis vara en kartlös väg, vilket också märks i samband med de uttalanden som insamlats av Social- och hälsovårdsministeriet.

Man får bara hoppas, att beslutsfattarna kan uppgöra en användbar karta för att uppnå målet. Ur de äldres synvinkel är det slutligen bara väsentligt att tjänster av god kvalitet och till ett rimligt pris kan fås på nära håll.

Kirsti Lehtinen

verksamhetsledare

Ulla Bäck

översättning

"missä laevat huuteloo: Kuopijoon, Kuopijoon!"

Kuopiossa, Kallaveden kaupungissa on suunniteltu jo yli puolen vuoden ajan ensi syksyn valtakunnallisia senioriopettajapäiviä.

Kuopion seudun senioriopettajat ry kutsuu Suomi Finland 100 -juhlavuonna syyskuun **16.–17.9.2017** OSJ:n jäseniä kautta maan saapumaan koolle Savon sydämeen Kuopioon ja Hotelli Scandiciin.

Päiviemme sisällössä on tarjolla kulttuuria, tietoa, viihdettä ja runsaasti mukavaa yhdessäoloa, sillä onhan juhlavuoden temakin "Yhdessä – Tillsammans!".

Senioriopettajapäivien ohjelma valmistuu ja varmistuu siten, että ensi kesäkuun alussa ilmestyvässä Senioriopettajassa kerromme lukijoille päiviemme yksityiskohtaisen ohjelman.

Seikkaperäiset ilmoittautumisohjeet julkaistaan myös kesäkuun numerossa.

Ilmoittautumisaikaa on kesä-heinäkuun ajan. Syyskuun puolivälissä on sitten kaikki valmiina Teitä varten.

Tervetuloa Kuopioon!

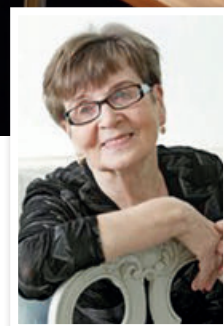
Kuopion seudun senioriopettajat ry

Kuopion lukupiiri kokoontuu kuukausittain.

Aika hioo runot

Lehtori Martta Rossi vieraana Kuopion seudun senioriopettajien lukupiirissä.

Martta Rossi

"Palata tutulle rannalle – ja nähdä kaikki aivan toisin." Martta Rossin aforistiset runot pysäyttävät lukijan ajattelemaan ja avaavat ikkunoita sekä menneeseen että tulevaan. Martta Rossi toimi Kuopion Minna Canthin lukion äidinkielen ja kirjallisuuden lehtorina ja vasta 80-vuotiaana "minulla ei ollut mitään menetettävää, joten uskaltauduin lähettämään kokoelman Otavalle". Otava julkaisikin kokoelman Upoksissa pilvet (2011). Martta Rossi on kielen ja tyylin taituri sekä kirjallisuuden tuntija antiikista nykyrunoon. Hänen oppineisuutensa kuvastuu runojen tiiviytensä:

*"Elämä heittyy
ei kysy sinulta."*

Se kuvastuu myös runojen muodon puhtautena ja tuoreina kielikuvina:

*"Epäröivä mieli suuntaa niin kuin kauan
sitten
tehtyyn koteloonsa
sudenkorennon kimmelsiipi viipyy tuokion
peilikuvana vedessä."*

Ajan ohella Martta Rossin tärkeänä teemanä on luonto, maisema kiintopisteenä:

*"Kostea maan silkkinen lämpö
apilan tuoksu valkoisena harsona
yön seinää vasten."*

Muita teemoja ovat rakkaus ja unimaailma, myös toisen unet, joita ei voi itse nähdä. Rakkaudesta esimerkkinä seuraava runo:

*"Palelevat kädet kiertyvät yhteen
sydämen lyöntisi kertautuvat minussa."*

Runokokoelmassa on mukana myös proosarunoja. Ne ovat ns. roolirunoja, joissa runon minä = kyseinen runoilija näkee unta.

Kuolema on suuri teema, joka piirtyy mielen kartalle yhä useammin, kun elämä väistämättömästi muistuttaa lopullisesta luopumisesta.

*"Omat luuni
hän ajatteli
laskiessaan valkoisia perintölautasia
hitaasti pöydälle
hajoavat piankin tuhkaksi."*

Kysyttäessä kuinka hänen runonsa ovat syntyneet, mistä hän on saanut aiheet niihin ja vetäytyykö hän joidenkin kirjailijoiden tapaan kammioon kirjoittamaan,

Martta Rossi totesi: "ne vain syntyvät, aiheet tulevat jostakin, ei tarvitse ruveta runolle."

Runokokoelmat: Upoksissa pilvet (Otava 2011), Pimeää päin kesä sydämessä (ntamo 2013), Vesi mustaa valoa (ntamo 2016). Viimeisellä runokokoelmallaan Martta Rossi on Savonia-kirjallisuuspalkintoehdokkaana.

KIRJA YHDISTÄÄ

Martta Rossin vierailu lukupiirissä on osa toimintaamme. Lukupiiri alkoi vuonna 2013 muutaman kirjallisuudesta innostuneen senioriopettajan aloitteesta. Lukupiiri kokoontuu kerran kuukaudessa keskustelemaan etukäteen sovitusta kirjasta, jonka käsittelyn lukupiirin vetäjät valmistelevat etukäteen. Käsiteltävinä on ollut perinteisiä romaaneja (Tyler), dystopioita (Atwood, Itäranta) ja kirjailijoiden elämäkertoja (Canth, Joenpelto).

Kuopion seudun senioriopettajien lukupiiri
**Leena Hiltunen, Elina Roininen ja
Pirjo Niemi, teksti
Raija Ikäheimo, kuva**

Suomalaisen liedin juhluvuosi

Säveltäjä **Yrjö Kilpisen** syntymästä tulee täyteen 125 vuotta 4.2.2017. Hän on Suomen tunnetuin lied-säveltäjä, joka kansainvälisessä vertailussa on sijoitettu Schubertin ja Schumannin rinnalle. Juhlavuoden runsaat tapahtumat huipentuvat juhlakonsertteihin pe 3.2. klo 18 Helsingin yliopiston kielikeskuksen musiikkisalissa (Fabianinkatu 26 B, 3. krs.) ja Savonlinnassa pe

7.7. Siellä avautuu myös Kilpisen elämäntyöstä kertova näyttely. Katso yrjokilpinen.com

Yrjö Kilpinen-seuran työryhmä on vetäjänsä, kapellimestari **Erkki Pullisen** johdolla uurastanut Kilpisen Kansalliskirjastossa uinuneiden käsikirjoitusten kimpussa. Niitä ilmestyy Sulasolin kustantamana 350 kappaletta; yhteensä Kilpisellä on yli 800 yksinlaulua.

Suomen eläkemaksut ovat eurooppalaista keskitasoa

Tanskassa on korkein ja Ruotsissa matalin eläkemaksutaso, kun sitä suhteutetaan bruttokansantuotteeseen. Suomessa työnantajamaksut ovat suuria ja työntekijän maksut keskitasoa pienempiä. Nämä tiedot käyvät ilmi Eläketurvakeskuksen vertailusta.

Eläkemaksujen tasoa verrattiin yhdeksässä Euroopan maassa vuonna 2014. Maat olivat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Alankomaat, Ranska, Saksa, Itävalta ja Sveitsi.

Vertailu antaa kuvan eläketurvan maksurasituksesta eri maissa. Huomioon otetaan lakisääteisten eläkemaksujen lisäksi muualla Euroopassa yleiset työmarkkina-eläkkeet ja valtion osuus rahoituksesta.

Tanskan maksutaso oli korkein (16,2 prosenttia) suhteutettuna bruttokansantuotteeseen, Ruotsin matalin (12,8 prosenttia) ja Suomen keskikastia (13,4 prosenttia).

Työnantajamaksut ovat suuria Suomessa ja Ruotsissa. Ne ovat noin kaksi kolmasosaa kokonaismaksusta. Pienimmät työnantajamaksut ovat Tanskassa, sillä siellä

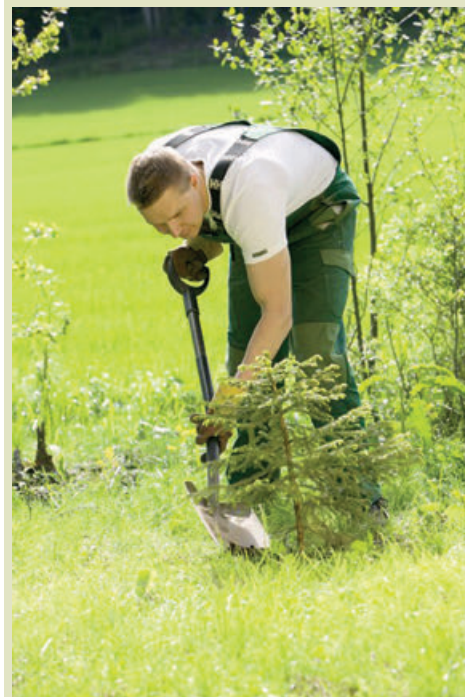
kaksi kolmasosaa eläkkeistä rahoitetaan verovaroin. Myös Saksassa ja Itävallassa verorahoituksen osuus on suuri.

Työntekijän maksutaakka on pienin Tanskassa verorahoitteisuuden vuoksi. Suomessa ja Ruotsissa työntekijämaksujen osuus rahoituksesta on pieni verrattuna tilanteeseen Keski-Euroopan maissa.

VÄESTÖN VANHENEMINEN HEIJASTUU MAKSIUIHIN

Väestön vanheneminen ja pitkäaikainen heikko talouskehitys ovat nostaneet eläkemaksuja monissa Euroopan maissa 2010-luvulla. Ikääntymiskehitys ei ole ainoa syys vanhuuseläkemenojen kasvamiseen. Asia käy selville vanhuuseläkemenojen ja vanhuushuoltosuhteiden vertailusta eri maissa.

Suomessa ja Ruotsissa väestä on Itävaltaa ja Tanskaa ikääntyneempää, mutta eläkemenot ovat Itävallassa ja Tanskassa kuitenkin korkeammat avokätisemmän järjestelmän vuoksi.

Kuusia istuttamaan!

Joen suun seudun senioriopettajat haastoi OSJ:n ja OSJ:n jäsenyhdistykset Tulevaisuuden kuusi -kampanjaan. Haaste kuuluu Suomi 100 vuotta tapahtumiin. Vastaavanlainen kotikuusi-kampanja toteutettiin 50 vuotta sitten Suomen viettäessä 50-vuotisjuhlavuottaan. Moni opettaja muistaa, kuinka kansakoulujen pihaan istutettiin kuusi.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö on Tulevaisuuden kuusen suojelijana. Eduskunta istuttaa Tulevaisuuden kuusia. Jossa istuttaa omansa 12.5.

Eläkeuudistus astui voimaan vuoden alusta

Työeläkeuudistuksen karttumat muuttuivat heti tammikuun alusta. Eläkettä karttuu nyt 1,5 prosenttia vuosiansiosta. Kuitenkin tilapäisesti 53–62-vuotiaille karttuma on 1,7 prosenttia vuosina 2017–25. Eläke alkaa karttua palkan saajille 17-vuotiaasta alkaen.

Ensimmäisiä uusia osittain varhennettu-

ja vanhuuseläkkeitä aletaan myöntää helmikuusta lähtien.

Käytännössä eläkeikä alkaa nousta porastetusti vuonna 2018.

Eläkeikä ei vaikuta jo eläkkeellä olevien eläkkeisiin eikä uudistus koske vuonna 1954 tai aiemmin syntyneitä.

Korjaus

Senioriopettaja-lehden numerossa 6/2016 oli Heikki Lahden haastattelu. Siinä mainitaan virheellisesti, että pikkuveli oli soittanut elämäntyönään kaupunginorkesterissa viulistina. Pikkuveli soitti kuitenkin elämäntyönään klarinettia ja bassoklarinettia Helsingin kaupunginorkesterissa.

Toimitus

Pisa lähellä romahdusta

I taliassa Pisan kaupungissa alettiin rakentaa tuomiokirkon kellotornia lahjoituksella saaduilla varoilla vuonna 1173. Se valmistui monien vaiheiden jälkeen kaksisataa vuotta myöhemmin. Torni jatkoi kallistumistaan maan vajoamisesta johtuen. Kaltevasta tornista tuli yksi kuuluisimmista nähtävyyksistä ja ylpeyden aiheista Italiassa. Viime hetkellä tajuttiin, että koko rakennelma romahtaa, mikäli ei ryhdytä pikaisesti korjaustöihin.

Tällä Pisalla on nimen lisäksi yksi yhteinen tekijä nuorten oppimistuloksia selvittävän laajan tutkimuksen kanssa. Myös suomalaisten nuorten oppimistulokset ovat viimeisen Pisa-tutkimuksen mukaan romahtamassa, mikäli korjaustoimenpiteisiin ei ryhdytä välittömästi.

Pisa-tutkimuksella selvitetään ja vertailaan 15–16-vuotiaiden nuorten osaamista matematiikassa, luonnontieteissä, lukutaidossa ja ongelmien ratkaisemisessa. Tällä hetkellä tutkimuksessa on mukana jo 73 maata.

2000-luvun alussa Suomi nousi maailman maineeseen olemalla kärkimaa lähes kaikilla osa-alueilla. Suomessa kävi valtava määrä eri maiden koulutuksen asiantuntijoita ihmettelemässä maamme Pisa-ihmettä.

Myös ulkomailla liikkeessäni totesin, että on hienoa olla suomalaisen opettajajärjestön puheenjohtaja. Arvostus Suomen koulutustasoa ja opettajia kohtaan oli valtavaa. Sen saivat kokea myös maamme keskeiset talouselämän ja politiikan vaikuttajat.

Nyt joulukuun alkupuolella julkistetut viimeiset tulokset kertovat maamme pudonneen hälyttävällä tavalla useilla osa-alueilla. Tämä notkahdus vastaa keskimäärin jopa yhden vuosiluokan oppimistason menetystä.

Alueelliset erot ovat kasvaneet maassamme huomattavasti. Tytöt menestyvät merkittävästi poikia paremmin. Luonnontieteessä tyttöjen ja poikien välinen ero meillä oli OECD-maiden suurin. Vaikka Suomi menestyi vielä kohtuullisesti, niin pudotuksen jyrkkyys on huolestuttava.

Suomalainen opettaja on ollut ja on edelleenkin korkeasti koulutettu ja maailman huippuluokkaa. Opettajista ei voi löytää syytä tason laskuun.

Pisan torni onnistuttiin pelastamaan. Nyt on korkea aika pelastaa myös suomalaisen koulutuksen tulevaisuus. Koko maamme menestys on ratkaisevalla tavalla riippuvainen korkeatasoisesta osaamisesta. Sitä ei ole varaa menettää.

Koulutukseen ja kasvatukseen kohdenetut leikkaukset ovat olleet aivan liian suuret. Tämän ovat todenneet lukuisat huippuasiantuntijat. Suomen koulutusleikkauksia on ihmetelty mm. taloustieteen Nobel-palkinnon saanut suomalainen **Bengt Holmström**. EU-komissaari ja sittemmin Suomen Pankin pääjohtaja, hyvä ystäväni **Erkki Liikanen** toi joka tilanteessa esille sen, miten Suomalaisen koulutusjärjestelmän tuloksia ihmetellään ja ihastellaan eri puolella maailmaa.

Kuva: Kari Kuukka

Toistakymmentä vuotta sitten Suomessa käytiin kyselemässä ja ihmettelemässä sitä, miten ihmeessä me olemme kyenneet toteuttamaan sellaista koulutuspolitiikkaa, jonka tulokset ovat näin ainutlaatuisen korkeatasoisia.

Toivon vain, ettei lähivuosina Suomessa ei käydä ottamassa oppia siitä, millaisia koulutuspoliittisia ratkaisuja ei ainakaan kannata tehdä.

Toivottavasti te kaikki saatte nauttia upeista talvisäistä. Muistakaa käyttää aikaanne myös liikkumiseen ja ulkoiluun. Ystävät ja läheiset kannattaa pyytää mukaan.

Erkki Kangasniemi
puheenjohtaja
erkki.kangasniemi@gmail.com

Kuva: Wikipedia

Pohjoismaiset senioriopettajapäivät Kungälvissä Ruotsissa 12.–16.6.2017

Vuonna 2017 on mahdollisuus tavata pohjoismaisia kollegoja Ruotsissa, Kungälvissä, joka sijaitsee Ruotsin länsirannikolla Göteborgin lähellä. Päivät järjestää Ruotsin opettajajärjestö Lärarförbundet.

Alustava ohjelma (HUOM! Ohjelmaan voi tulla vielä muutoksia, kellonajat eivät ole vielä tiedossa.)

ma 12.6.2017

Tulo ja majoittuminen iltapäivällä, iltapäiväkahvi ja pientä suolaista Vierailu Kungälvin kirkossa. Kirkko on barokkikirkko, ja se on rakennettu 1679. Illallisbuffet hotellissa

ti 13.6.2017

Aaminen hotellissa
Aamiaisen jälkeen lähtö bussilla Tjörniin. Opastetut kierrokset pohjoismaisessa akvarellimuseossa ja sillimuseossa. Opastuksia varten jakaudutaan ryhmiin. Lounas ravintola Vattenissa (sijaitsee lähellä akvarellimuseota). Päivällinen hotellissa

ke 14.6.2017

Aamiaisen hotellissa
Aamiaisen jälkeen retki Göteborgin kasvitieteelliseen puutarhaan, joka on yksi Euroopan suurimmista puutarhoista. Opastettu kierros ja lisäksi jää omaa aikaa tutustumiseen. Muutamat osat kasvitieteellisestä puutarhasta ovat hieman vaikeakulkuisia. Puutarhaan tutustumisen jälkeen bussikuljetus satamaan, josta lähdetään pienelle saaristokierrokselle. Laivana on M/A Carl Mikael Bellman. Lounas laivalla.
Laivamatkan aikana nouseaan maihin, kun tutustumme Bohusin linnoitukseen. Linnoituksella on mielenkiintoinen historia. Paluu hotelliin jalkaisin (noin 500 metrin matka). Iltapäiväkahvi hotellissa. Päivällinen hotellissa

to 15.6.2017

Tietoisku Ruotsin koulu- ja eläkejärjestelmistä
Tietoiskujen jälkeen bussikuljetus Tjölöholmin linnaan. Opastettu tutustuminen linnaan. Lounas linnan alueella.
Kotimatalla mahdollisuus tutustua Kungälvin keskustaan. Keskustassa on myös Göteborgskex-tehtaan myymälä, ja halukkaat voivat tehdä siellä ostoksia.

Juhlailallinen hotellissa

pe 16.6.2017

Aamiaisen hotellissa ja kotiinlähtö

Majoitus

Majoitus on Fars Hatt i Kungälv -hotellissa (www.farshatt.se) joko yhden tai kahden hengen huoneessa.

Osanottajamaksut

1 hh huoneessa 705 euroa
2 hh huoneessa 625 euroa

Osanottajamaksu kattaa ohjelman, majoituksen ja ohjelmassa ilmoitetut ruokailut. Sen sijaan matkat Suomesta Kungälvään eivät kuulu hintaan.

Yhteydet Kungälvään

Kungälvään pääsee helpoiten lentämällä Göteborgiin. Göteborgin kaupungin lentokentältä on matkaa Kungälvään 17 kilometriä ja Landvetterin lentokentältä 40 kilometriä.
Göteborgin keskustasta on matkaa Kungälvään 17 kilometriä.

Ilmoittautuminen

Opetusalan Seniorijärjestön toimistoon (020 748 9678 tai seniorit@oaj.fi) viimeistään 24.2.2017. Ilmoittautuminen vahvistetaan maksamalla 3.3.2017 mennessä ennakkomaksuna 100 euroa OSJ:n tilille FI62 2046 1800 0235 74.
Loput osallistumismaksusta maksetaan 1.5.2017 mennessä samalle tilille (1 hengen huoneesta 605 euroa ja 2 hengen huoneesta 525 euroa).

Päivillä käytetty kieli

Kungälvin päivillä opastukset ovat pääosin ruotsiksi.

Tiedustelut

Toiminnanjohtaja Kirsti Lehtinen, kirsti.lehtinen@oaj.fi, 020 748 9736

Itsenäisen Suomen juhlavuoden avaus Etelä-Savossa

Osmo Ukkonen työnsä ääressä.

Etelä-Savo otti pienen varaslähdön Suomen 100-vuotisjuhlavuoteen. Taiteen edistämiskeskus/Etelä-Savo ja Etelä-Savon maakuntaliitto toteuttavat yhteistyössä *Alueemme tarinat* -valoteoksen, jossa alueemme ammattikirjailijoiden tekstejä heijastetaan goboheittimellä kaupunkitilaan kaikkien nähtäväksi ja pohdittavaksi. Tekstit peilaavat kotiseutuamme ja kodin merkitystä.

Valoteoksen avulla herätellään ihmisten kiinnostusta ja lisätään tietoisuutta Suomi

100 -juhlavuoden ohjelmasisällöistä ja teemoista Etelä-Savossa.

Juhlavuoden valtakunnallinen teema on Yhdessä ja Etelä-Savon teema Koti.

Taiteen edistämiskeskus tilasi seitsemältä eteläsavolaiselta ammattikirjailijalta lyhyitä, teemaan sopivia tekstejä valoteoksissa käytettäväksi. Tekstin pituudeksi sovittiin korkeintaan kymmenen sanaa ja tähän määrään tuli sisältyä myös kirjoittajan nimi, koska kussakin heijasteessa käytetään vain yhtä levyä. Lauseet ovat lähinnä aforismityyppisiä.

Yksi teksti on esillä reilun kuukauden ja valoteokset sijoitetaan 2–3 paikkaan eri puolille Etelä-Savoa.

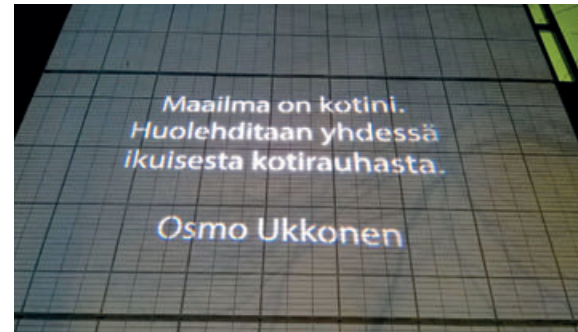
Heijasteessa näkyy tekstin lisäksi kirjailijan nimi, sekä Suomi 100 -juhlavuoden ja Taiteen edistämiskeskuksen logot.

Tekstit julkaistaan netissä kirjailijaesityksen kanssa. Niitä voidaan käyttää myös viestinnässä hankkeen aikana sekä raportoinnissa.

Alueemme tarinat -valoteoksen ensimmäinen teksti oli esillä torstaista 22.12.2016 alkaen. Ja tällöin asiasta myös tiedotettiin ensimmäisen kerran tiedotusvälineissä. Teos on näkyvissä Mikkelin pääkirjaston Porrassalmenkadun puoleisella seinällä. Se on kytketty katuvaloverkkoon, joten tekstin syttymis- ja sammumisajat ovat samat kuin katuvaloilla.

Teokset ovat tulossa esiin myös Mäntyharjulle ja ehkä Savonlinnaan, mutta siellä on edelleen joitain teknisiä asioita ratkaisematta.

Mikkelissä järjestetään asuntomessut 14.7.–13.8.2017. Tänä aikana näitä miitelauseita on tarkoitus maalata esimerkiksi jalkakäytävälle. Tervetuloa Mikkelisiin messuille ja lukemaan viisaita lauseita juhlavuoden kunniaksi.

Osmon aforismi aloitti Suomi 100 -juhlavuoden valoteossarjan Mikkelissä.

Aikataulu kirjaston seinäteksteille on:

22.12.–29.1. **Osmo Ukkonen**

30.1.–27.2. **Satu Piispa-Hakala**

28.2.–27.3. **Helena Waris**

syyskuu 2017 **Reijo Honkonen**

lokakuu 2017 **Mari Mörö**

marraskuu 2017 **Aki Luostarinen** ja

joulukuu 2017 **Sirpa Puskala**.

Muiden kirjoittajien tekstejä minulla ei ole lupa julkistaa, ne ilmaantuvat sovittun aikataulun mukaisesti yleisön nähtäväksi.

Aikataulu arvottiin ja oma tekstini sai aloittaa valoteoksen. Tietenkin oli mukava nähdä tekstin syttyvän kirjastomme seinälle. Mieltäni lämmitti kovin myös arvostus, jonka mukaan tekstit pyydettiin ammattikirjailijoilta. Ensimmäiseksi aforismiksi valikoitui ajatukseni: *"Maailma on kotini, huolehditään yhdessä ikuisesta kotirauhasta"*.

Mietin myös lausetta "Vihreä, punainen tai sininen. Yhdessä rakennamme Suomes-ta turvallisen kotimaan".

Hyvää juhlavuotta 2017!

Osmo Ukkonen

Kirjailija, OSJ:n hallituksen jäsen
Tuija Särkkä-Wirth, kuvat

(27.5.16) Martti Piela

Kuva: Marja-Liisa Hyvärinen

Hän, Yksinäinen

Kuni mustaan aukkoon avaruuden
radaltaan harhautunut planeetta Maa,
Kuu ainoana seuralaisenaan,
joka yhteyden yrittää saavuttaa
teleskoopeilla, avaruusluotaimilla,
ja radiotaajuuksilla
äärettömyyksiin kantavilla
elollisiin toisilla planeetoilla
galakseilla kaukaisilla,
aioonien, valovuosien takaisilla.

Hän, Yksinäinen
ympärilleen haroo, epätoivoisna
hapuillen koettaa
kosketuksen saada toiseen ihmiseen,
samanlaiseen kuin on hän itsekkin,
samanhenkiseen;
ihmiseen,
joka uskaltautuisi kurkistamaan
hänen sielunsa sumuun tuskaiseen,
sen tyhjään, synkkään pimeyteen.
valoon luotsaisi hänet takaisin
omalle radalleen
tämän sydämen, irralleen eksyneen,
pimeään, yksinäisyyteen harhautuneen.

Runo perustuu astronautti Kopran taannoiseen vastaukseen Heurekassa suomalaisille kysyjilleen:
Olemme niin yksin avaruudessa!

Pihtiputaan mummulle lisää tietoa!

Valtioneuvoston kansliassa on selvitetty kahdella tutkimuksella kansalaisten ja järjestöjen vaikutusmahdollisuuksia lakien valmisteluun. Ne julkistettiin ennen joulua ja jo ennen oikeuskansleri **Jaakko Jonkan** perustuslakia koskevaa haastattelua. Valtioneuvoston kanslia on ministeriö, joka vastaa pääministerin johdolla hallitusohjelman toimeenpanon valvonnasta ja avustaa pääministeriä valtioneuvoston johtamisessa.

Jonkan huomioista kehkeytyi laaja poliittinen- ja kansalaiskeskustelu, mutta valtioneuvoston kanslian omat tutkimukset jäivät lähes huomiotta. Lainvalmistelun tasoa ja vaikutusmahdollisuuksien rajallisuutta kritisoitiin. Kun komitealaitosta on järjestelmällisesti purettu niin valmistelussa ovat painottuneet epäviralliset kontaktit ja vaikuttaminen sosiaalisen median avulla. Lausuntoja annetaan kyllä entiseen tapaan pyydettyä ja perinteisesti ollaan yhteyksissä eduskuntaan ja puolueisiin. Oikeusministeriö antoi uusimmat ohjeet lainvalmistelusta noin vuosi sitten.

Sosiaalisesta mediasta on lyhyessä ajassa tullut tutkimuksen mukaan uusi ja merkittävä järjestöjen vaikuttamisen kanava. Jopa 58 prosenttia järjestöistä kertoo julkaisseensa usein tai erittäin usein kirjoituksia tai kuvia sosiaalisessa mediassa. Yli 70 prosenttia pitää sosiaalista mediaa tärkeänä vaikuttamiskeinona. Päätöksentekijöihin siis yritetään vaikuttaa usein keinoilla, mutta saavatko valmistelijat näin objektiivista tietoa esimerkiksi lakien vaikutusarvioista? Lakeja ei pitäisi valmistella seuraamalla median keskuste-

lupalstoja ja trollauksia. Keskustelupalstat muistuttavat valittavan usein hevosmiesten tietotoimiston tasoa.

Pääsin mukaan tutkimukseen ryhmähaastattelussa, jossa keskustelimme (**Lasse Laatunen, Lauri Lyly ja Mikko Mäenpää**) tutkijoiden kanssa järjestöjen vaikutusmahdollisuuksista. Yhteisesti päädyimme siihen, että mitä varhaisemmassa vaiheessa saamme olla mukana valmistelussa sitä parempaa lainsäädäntöä eduskunnassa käsitellään. Hallituksen esityksen jälkeen eduskunta hyvin harvoin muuttaa esityksiä, mutta kiireessä tehty valmistelu pilaa sekä esityksen että valmistelijoiden maineen.

Vastuulliset järjestöt ovat varsin hyvin mukana lainvalmistelussa. Haastatellut virkamiehet mainitsivat useimmin Kuntaliiton, EK:n ja MTK:n. Myös Akava ja SAK saavat ”aktiivisuuspisteitä”. STTK hieman vähemmän. OAJ:n vaikutusmahdollisuudet näkyivät hyvin tutkimuksessa.

Tutkimus osoitti eri ministeriöiden välillä suuria eroja ahkeruudessa vastata tehtyyn kyselyyn. Parhaiten pärjäsivät opetus- ja kulttuuriministeriö, missä kaikki kyselyn saaneet myös vastasivat. Kehnoin ministeriö oli ulkoasiainministeriö, missä vastausprosentti oli kahdeksan. Virkamiehet kokevat valmistelua heikentäväksi erityisesti liian tiukat aikataulut, mikä kaventavat kuulemista. Myös valmisteluun on varattu liian vähän resursseja.

Eläkkeiden lainvalmistelussa taitaa juuri nyt olla suvantovaihe, kun eläkeuudistus astui vuoden vaihteessa voimaan. No, ei ole. Sote-uudistuksen seurauksena myös eläkejärjestelmässä tapahtuu muutoksia. Kevan asema muuttuu ja valmistelua on käyty ilman suurempaa julkisuutta. Kysymys on kuitenkin suuresta järjestelmästä liittyvästä muutoksesta. Sitä kannattaa seurata samalla, kun juhlimme itsenäisyysme juhluvuotta.

Varatuomari Markku Lemmetty
markku.lemmetty@helsinki.fi

Sote-uudistukseen liittyvä valinnanvapaus muuttaa osan julkisen sektorin palveluista yksityisille yrityksille. Ensimmäisen valmisteluryhmän määräaika on helmikuun loppuun. Seuraavan eläkeuudistuksen valmistelu on siis alkanut. Muu lainvalmistelu voisi ottaa mallia eläkevalmistelusta. Sitä tehdään yleensä vuosikausia, mutta lopputuloksen pitääkin aina kestää kymmeniä vuosia.

Kehittämisehdotuksia parempaan lainvalmisteluun löytyi tutkimuksissa helposti: realistiset aikataulut ja lisää resursseja. Kansalaisten ja järjestöjen mukanaoloon löytyy myös keinoja. Jo nyt käytössä ovat tiedonsaantia helpottavat verkkokuulemiset (otakantaa.fi) ja lausunnonantoa helpottava sivusto (lausuntopalvelu.fi). Tutkijat ehdottavat myös ”digikomiteoita”, joilla tärkeiden lakien valmistelun läpinäkyvyyttä lisätäisiin.

Mennään suomi.fi -sivustolle. Se uudistuu vuoden 2017 aikana oman ilmoituksensa mukaan brändiperheeksi, johon kuuluu useita erilaisia palveluita. Pihtiputaan mummon vaikutusmahdollisuudet siis lisääntyvät ihan valtavasti. Paitsi, että Pihtiputaan mummoa ei ole olemassakaan – hänestä on tullut tavaramerkki viime syksynä patenti- ja rekisterihallituksen päätöksellä. Mummo kuuluukin jo tuohon brändiperheeseen.

Tofua, soijaa ja nyhtökauraa

Valistunut kansalainen ei syö lihaa, kun se on kasvatettu epäeettisesti suomalaisessa navetassa, sikalassa tai kanalassa. Kotimaisia juureksia hän välttää, sillä niiden kasvatukseen käytetään keinolannoitteita, jotka aiheuttavat leväkukintoja.

Valistunut kansalainen syö tuontitavaraa, joka haetaan tänne tuhansien kilometrien päästä laivalla, lentokoneella tai rekalla. Afrikkalainen, jamaikalainen tai intialainen työläinen on sen kasvattanut ja tuhlannut siihen maan vähii vesivaroja. On korjannut sadon, kuljettanut aasin selässä lähimmälle rekka-asemalle, josta lähtevä auto on tupruttanut käryävän saastepilven

ilmaan. Niissä maissa nimittäin autot ovat sellaisia, että Trabantit ovat niiden rinnalla luontoystävällisyyden huippua.

Satamassa nälkäpalkkainen ahtaaja on lastannut laivan ja filippiiniläinen miehistö ohjannut sen Suomeen. Matkalla on tyhjennetty mereen huusin jätökset, öljyinen pilssivesi, tupakantumpit, oluttölkit ja tyhjä muovikassit.

Kotimaassa etelän tuotteet on viety maahantuojan varastoon kypsymään. Sähkön tuottamiseen on tarvittu tonneittain tuontikivihiiltä, joka on tuottanut tonneittain hiilidioksidia.

Valistunut kuluttaja saa pöydälleen he-

delmiä, joista voi puristaa smoothia. Varsinaiseksi ruoaksi hän paistaa kreikkalaisessa öljyssä lihanmakuisen tofupihvin, sekoittaa Keltaisenmeren tonnikalaa salaattiin sekä kiehauttaa pihvin rinnalle Kiinasta rahdattua riisiä tai muhkeita eteläafrikkalaisia bataatteja. Kaikki huuhdellaan alas australialaisella punaviinillä.

Mummo muistelee lapsuutensa kotieläimiä, jotka olivat hänen ystäviään. Hän haki kananpesistä munia, rapsutti pieniä vaaleanpunaisia porsaita, harjasi lehmii ja antoi pikkukasikoitten imeä kättään. On se ollut epäeettistä touhua. Onneksi nyt on tofua, soijaa ja nyhtökauraa.

Joulupukki onkin kotoisin **Turkista!**

Joulupukin ”esi-isä” taitaa olla sittenkin kotoisin Turkista. Pyhä Nikolaus Ihmeidentekijä (270–343) oli Myran piispa, joka auttoi erityisesti köyhiä lapsia ja teki eläessään paljon hyvää. Hänet on sittemmin julistettu sekä ortodoksien että roomalaiskatolisten pyhimykseksi (Wikipedia).

Italialaiset kauppiaat kuljettivat Pyhän Nikolauksen maalliset jäännökset vuonna 1087 Italiaan, Bariin, jossa hänen hautansa nyt on. Pyhän Nikolauksen anteliaisuudesta oletetaan alkaneen jouluihin Santa Claus -tarina. Jossakin vaiheessa joulupukki lienee ihahtanut Suomen Lappiin ja Korvatunturiin, jossa hänen tiedetään nykyisin asustavan tonttuarmeijoihin.

Sanalla trulli on Etelä-Italiassa täysin eri merkitys kuin Suomessa. Alberobellon pikkukaupungissa on sadoittain perinteisiä kiviasumuksia, trulleja, joissa on harmaa

liuskekivistä ladottu suippo katto ja valkeat kiviseinät.

Jokaisen kuvun alla on yksi huone. Trullit ovat olleet ennen köyhän kansan taloja, mutta nyt niistä on tullut suosittuja asuntoja.

En ihmettele lainkaan, miksi niin monet haluavat palata Sorrentoon. Välimeren rannikko, Vesuvius, Napoli ja Capri ovat kohteita, joissa voi kokea yhä uutta ja ihmeellistä. Caprilla sijaitseva **Axel Munthen** huvila meren rannalla tiedetään ja tunnetaan kirjallisuudestakin. Munthen huvilan terassilta avautuvan upea merinäköalan taustalla komeilee Vesuvius.

Kun Roomassa haluat mennä Tivoliin, niin päädyt 30 km:n päähän keskiaikaiseen pieneen kaupunkiin. Villa d’Este hienoine puutarhoineen ja suihkulähteineen

Alberobellon trulleja.

on upea tutustumiskohde lisänä Antiikin Rooman historiaan, joka tunkeutuu aisteihimme joka askeleella kividuilla.

Saapuessamme Etelä-Italiasta Roomaan oppaamme **Piia Suominen** kertoi Italian maanjäristyksistä. Hotellissa saimme sitten illan mittaan tuntea outoa huojuntaa. Pian tv-kanavilta alkoi tulla uutisia parin sadan kilometrin päässä Roomasta sattuneesta maanjäristyksestä, jossa pieni vuoristokaupunki kärsi mittavia vaurioita.

Kyllä matkailu avartaa, erityisesti matkailu ikuisessa Roomassa!

Erkki Kukkonen, teksti ja kuvat

Michelangelon aukio Roomassa.

Liiallinen istuminen on vaarallista

Miettiessäni, mitä kirjoittaisin näin vuoden aluksi, tuli postissa lääketieteellinen lehti, jossa oli mielestäni sopiva artikkeli.

Tekstin mukaan liikkumattomuus on yhtä vaarallista kuin tupakointi. Se tarkoittaa, että riski sairastua mm. sydän- ja verisuonitauteihin sekä 2-tyyppin sokeritautiin on selkeästi suurempi, jos viettää paljon aikaa päivästä istuen.

Artikkeli väittää, että vaikka harrastaisi liikuntaa, mutta istuu pitkiä aikoja (esimerkiksi 4–8 tuntia vuorokaudessa), niin liikunnan hyöty kehon toiminnoille on vähäinen.

Istuminen on lepotila, vaikka aivot kävisivät kuinka vilkkaasti. Suuret lihakset eivät tee töitä, joten energiaa ei kulu. Nälkä tulee kuitenkin ja ruokaillessa keho saa lisää rasvaa ja sokeria, sillä niiksi ruoka muuttuu kehossamme. Ruokailu aiheuttaa elimistöllemme stressiä ja omanlaisensa tulehdusreaktion, mikä sopivissa olosuhteissa tasoittuu ilman ongelmia. Mutta, jos istumme tekemättä mitään, tuo positiivinen energia muuttuukin haitalliseksi: rasvaa alkaa kertyä rasvakudoksen lisäksi myös lihaksiin ja sisäelimiin. Maksa rasvoittuu ilman alkoholiakin!

Haima kyllä tuottaa insuliinia, mutta jos rasvaa ja sokeria on liikaa tarjolla, niin insuliinin teho heikkenee. Sen vuoksi on tärkeää liikkua, jotta energiaa kuluu normaalia reittiä ja rasvapallerot eivät kierrä verenkierrossa aiheuttamassa tuhojaan.

Artikkelin mukaan istumisen tauottaminen ja vähentäminen on tehokkainta tasaisen energiankulutuksen turvaamiseksi. Täytyy myös muistaa, että pitkään istuessa jalkojen verenkierto

hidastuu ja verisuoniin syntyy painetta. Tämähän on ymmärrettävää, kun ajattelee esimerkiksi polvien ja lonkkien tekemiä tiukkoja mutkia verisuoniin.

Viisaat tutkijat korostavat tekstissä, ettei parin tunnin hiki-lenkki tai muut pidemmät liikkumiset tasoita tilannetta ollenkaan niin hyvin kuin pieni aktiviteetti koko ajan.

Luin artikkelin pariin kertaan varmistaakseni, että ymmärsin asiat oikein. Perusperiaate on käytännössä se, että meidän tulee vähän väliä ponkaista ylös tuolista. Seisominenkin lyhytaikaisesti auttaa hieman, mutta kannattaa kävellä tai jopa jumpata, niin kehon stressi lievittyy. Tänä vuonna emme siis istu tyytyväisinä ähkyen vaan nousemme ylös hetken kuluttua tekemään jotain mukavaa. Silloin mieli kohenee entisestään. Kyllä ainakin minun ajanviettoni muuttuisi ihan kokonaan, jos istumisen sijaan alkaisin tehdä tuolijumppaa...

Tosin ei tuota elämäntyylin muutosta pidä rajoittaa vain vuoden alun innostukseen. Kyllähän me tiedämme, että liikkuminen ylläpitää nivelien, verenkierron ja lihaksien hyvinvointia. Väsymys ja voimattomuus vähenevät kummasti, kun viitsii tehdä jotain. Nyt tiedämme, että liikkumalla lievitämme myös kehomme stressiä.

Vuodenvaihteen hyvät lupaukset istumisen vähentämisestä ja liikunnan lisäämisestä on syytä panna toimeen. Silloin voi nauttia hyvästä olostä pitkin vuotta!

Mikael Rajaniemi

Laura Palanterä
Yleislääketieteen erikoislääkäri ja
Helsingin kaupungin kotisairaalan
lääkäri

Senioriopettajan jäsenedut vuonna 2017

OTA TALTEEN!

Uutta vuonna 2017 on kuukauden alennushinta Mehiläisen Terveys sopimuksesta, alennuksia silmälasista Instrumentariumista ja Nisseniltä sekä alennuksia Naantalin ja Ruissalon kylpylöistä. Lisää tietoa jäseneduista saa OSJ:n verkkosivuilta www.osj.fi tai järjestön toimistosta.

Senioriopettaja-lehti

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry julkaisee jäsenlehteä Senioriopettaja, joka on ilmestynyt vuodesta 1999 alkaen.

Vuonna 2017 lehti ilmestyy kuusi kertaa, ja se postitetaan Opettaja-lehden välissä. Lehdestä saa tietoa ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä eläkeläisten edunvalvonnasta.

Alennuksia vakuutusmaksuista (Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva ja Vahinkovakuutus If)

OSJ:n jäsenen vakuutusedut poikkeavat OAJ:n jäsenen vakuutuseduista. OAJ:n jäsenyyteen sisältyvät vakuutukset päättyvät heti eläkkeellejäämispäivänä. Nämä vakuutukset ovat liittovakuutukseen sisältyvät vapaa-ajan tapaturma-, matka- ja matkatavaravakuutukset.

OSJ:n jäsen saa alennuksia vakuutusmaksuista kahdesta vakuutusyhtiöstä: **Turvasta** ja **Ifistä**. Vakuutukset pitää kuitenkin ottaa itse.

Turva tarjoaa alennuksia asiakkuusajan ja jäsenyyden perusteella. Eläkkeellä oleva saa jatkuvasti voimassa olevan matkavakuutuksen ilman terveys selvitystä (enintään 3 kuukautta kestäväälle matkalle). Jatkuva matkavakuutus myönnetään enintään 99-vuotiaalle. Se on voimassa 100-vuotiaaksi asti.

Turvan tarjoama alennus OSJ:n jäsenille

on 10 %. Alennuksen saa vapaaehtoisista koti-, auto- ja henkilövakuutuksista. Vanhojen asiakkaiden alennukset nousevat automaattisesti vakuutuskauden vaihtuessa vuodenvaihteen jälkeen.

Turvassa saa omistaja-asiakasalennusta asiakassuhteen keston perusteella. Yhden vuoden asiakassuhteen jälkeen omistaja-asiakasalennus on 5 %. Omistaja-asiakkuuden jatkuttua viisi vuotta omistaja-asiakasalennus nousee 7 %:iin ja kymmenen vuoden asiakkuuden jälkeen alennus on jo 10 %.

Kun keskittää vakuutuksensa Turvaan, saa uutena asiakkaana heti kättelyssä jäsenalennuksen lisäksi edellä mainitun 7 %:n omistaja-asiakasalennuksen eli säästää vapaaehtoisista vakuutuksista jopa 17 %.

Lisätietoa Turvan vakuutuksista saa Turvan asiakaspalvelusta arkipäivisin klo 8–18 numerossa 010 195 110. Lähimmän toimipaikan löytää kätevimmin osoitteesta www.turva.fi.

If tarjoaa alennuksia vakuutusmaksuista If Etuohjelmassa – jopa 16 %. Jatkuvan matkavakuutuksen saa otettua ilman terveys selvitystä, jos käy työssä ollessaan sopimassa Ifissä.

Ifin Primus-henki- ja tapaturmavakuutuksen ottaneiden opettajien vakuutus pysyy voimassa, kun opettaja siirtyy eläkkeelle ja jatkaa OSJ:n jäsenenä.

Lisätietoa Ifin vakuutuksista saa Ifin internetsivuilta www.if.fi, Ifin konttoreista tai puhelinnumerosta 010 19 19 19 (pvm/mpm).

Muistakaa mainita asioidessanne, että olette Opetusalan Seniorijärjestön jäsen.

Teboil

Järjestön jäsenkortilla saa alennusta Teboil-asemilta, Teboil-huoltamoilta ja Teboil-automaattiasemilta lukuun ottamatta nettohintapohjaisia Teboil Express -automaattiasemia.

Jäsenkortissasi on Teboilintunnus ja magneettiraita, johon on koodattu alennustiedot: bensiinistä ja dieselöljystä 2,1 snt/l, voiteluaineista 10 %, pesuista 5 %, autokemikaaleista 5 % sekä nestekaasutäytöstä 5 %. Alennukset saa, kun antaa jäsenkortin kassalle tai syöttää sen automaattiin ennen varsinaista maksuvälinettä. (Voiteluainealennukset koskevat 10 litran tai sitä pienempiä astioita.) Lisätietoja saa Teboilin palvelunumerosta 020 470 0911.

UUTUUS:

Terveys sopimus Mehiläisestä

Mehiläinen Terveys sopimus on palvelu terveyden ja hyvinvoinnin hyväksi. Terveys sopimus asiakas saa apua ja neuvoja aina kun tarvitsee, ja terveydestä huolehtivat **tuttu lääkäri ja terveysvalmentaja**. Tutustu palveluun osoitteessa mehilainen.fi/terveys sopimus

Palvelu sisältää mm.

- vuosittaiset terveystarkastukset hoitosuunnitelmineen
- yleislääkäritasaisen sairaudenhoidon
- yleislääkärin määräämät laboratorio-, kuvantamis- ja muut tutkimukset
- maksuttomat influenssa- ja pneumokokkirokotteet

Mehiläinen Terveys sopimuksen kuukausihinta on 49 €/kk*. Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet saavat **ensimmäisen kuu-**

Senioriopettajan

kauden jäsenetuhintaan 39 €/kk. OSJ:n jäsenet saavat edun kertomalla sopimuksen tekohetkellä kampanjakoodin OSJETU2017. Etu on voimassa koko vuoden ja se koskee sopimuksia, jotka tehdään viimeistään 31.12.2017 ja joiden aloituspäivä on vuoden 2017 puolella.

Palvelu on saatavilla alkuvuonna vain pääkaupunkiseudulla**, mutta laajenee kevään aikana myös muualle Suomeen.

* Kuukausimaksun lisäksi veloitetaan jokaisesta yleislääkärikäynnistä kulloinkin voimassa oleva poliklinikkamaksu. Pidätämme oikeuden hinnanmuutoksiin palvelun sopimusehtojen mukaisesti.

** Terveys sopimuksen omalääkäreitä ja terveysvalmentajia löytyy Töölön, Forumin, Ympyrätalon, Leppävaaran ja Vantaan Kielotien toimipisteistä. Terveys sopimus-asiakkaat voivat käyttää yleislääkäri- ja hoitajapalveluita esim. akuuteissa tilanteissa missä tahansa Mehiläisen toimipisteessä kaikkialla Suomessa.

OAJ-taskukalenteri

Seuraavan vuoden OAJ-taskukalenteri postitetaan jokaiselle jäsenelle kotiosoitteeseen Opettaja-lehden mukana lokakuun lopulla. Kalenteripostituksen mukana ei tule Senioriopettaja-lehteä, ainoastaan Opettaja-lehti.

Alennuksia Otavamedian lehtitilauksista

OSJ:n jäsenet saavat OAJ:n kautta alennusta Otavamedian lehtitilauksista. Alennus laskeaan 12 kuukauden määräaikaistilauksen tilauhinnasta. Tilaukset ovat voimassa vuoden. Ne eivät siis ole jatkuvia tilauksia eivätkä sisällä kestotilaujan etuja. Lehtiä voi tilata sekä itselle että lahjaksi. Lehden voi tilata Otavamedian tilaajapalvelusta puh. 09 156 665 ma-pe 8-17 tai suoraan tilauslinkistä www.otavamedia.fi/oaj. Alennusta pyydettyäessä kannattaa mainita, että OSJ:n jäseniä koskevat samat alennukset kuin OAJ:n jäseniä.

Alennuksia Sanoma Median lehdistä ja Oppi&ilo-verkkokaupan tuotteista

Lifestyle lehdistä – 40 % hinnalla 12 kk mää-

räaikaista tilausjaksoista ja Kids median lehdistä – 30 % 12 kk määräaikaista tilausjaksoista. Nämä hinnat ovat voimassa toistaiseksi. Etu koskee myös lahjatilauksia. Kaikkiin vuosikertatilauksiin liittyy digilehden.fi palvelu.

Lisäksi OSJ:n jäsenet saavat 15 prosentin alennuksen Sanoma Pron Oppi&ilo-verkkokaupan tuotteista, joihin kuuluu esimerkiksi pelejä sekä tekemiskortteja ja -kirjoja. Oppi&ilon pelit ja tekemiskortit ja -kirjat soveltuvat myös kotikäyttöön.

OSJ:n jäsenet saavat nämä edut OAJ:n kautta. Etuja pääsee käyttämään kirjautumalla OAJ:n jäsensivuille.

OAJ:n virkistysalueet ja Holiday Club

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet voivat käyttää alla listattuja lomaetuja mainituin ehdoin. Tirvan ja Holiday Club -lomien varaukset tehdään OAJ:n omien varaussivujen kautta. Varaussivustoille voi kirjautua OAJ:n jäsensivujen kautta www.oaj.fi. OAJ:n jäsensivuilta löydät tarvittavat tunnukset, joilla kirjautut varaussivuille. Varaussivuilla varausohjeet, varaustilanne, hinnat, tietoa RCI-lomista jne.

Tirva

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet voivat käyttää OAJ:n **Tirvan virkistysalueetta** Valkealassa. Koulujen loma-aikoina työssä olevat opettajat ovat varauksissa etusijalla. Tirvan varaustilanteen näet varaussivuilla kohdasta Tirvan varaukset.

Holiday Club -omistusviikot

Senioriopettajat voivat varata myös vapaaksi jääneitä OAJ:n **Holiday Club** -lomaviikkoja arvontojen jälkeen. Viikot varataan kahdesti vuodessa ns. arvonnasta. Keväällä varataan viikot 23-51 ja syksyllä varataan viikot 52-22. Seniorijäsenet saavat varausoikeuden Holiday Club -lomahuoneistoihin arvontojen jälkeen. OAJ:n omistamien Holiday Club -viikkojen vuokrat ovat alle puolet markkinahinnoista. OAJ:n Holiday Club -viikkojen varaustilanteen näet varaussivustoilta kohdasta *Vapaat viikot*.

RCI-lomat

Lomaile RCI:n kautta ympäri maailmaa! RCI-lomakeskuksia on maailmanlaajuisesti yli 5000. RCI:n kautta lomaviikon voi varata jopa 2 vuoden päähän. RCI-yhteyshenkilöiltä voi varata myös lennot ja autonvuokraukset – kaikki samasta paikasta. RCI:n lomakeskusluokitukset vastaavat 3-5 tähden tasoa, huoneistoissa on hyvä varustetaso, lähes kaikissa huoneistoissa oma keittomahdollisuus. RCI-lomien tarkempi esittely, hinnasto ja yhteystiedot löytyvät varaussivuilta kohdasta RCI.

Sekä Tirvan että Holiday Club -huoneistojen varauksiin tarvitset jäsennumeron, joten jäsenkortti on hyvä varata esille.

Lomavarauksia hoitaa Holiday Club Yrityspalvelu, puh. 030 687 0400 (arkisin klo 9.00-15.00), sähköposti yrityspalvelu@holidayclub.fi.

Opettaja-lehti

Opettaja-lehden vuosikerran voi tilata 30 euron jäsenetuhintaan koko vuodeksi. Vuonna 2017 lehti ilmestyy 22 kertaa. Tilauksia ottaa vastaan Tampereen Laserma Oy. Laserman yhteystiedot ovat seuraavat: puh. 03 225 1948 ja sähköposti asiakaspalvelu@laserma.fi.

Elixia

Elixia-liikuntakeskukset antavat toimintapaikkakunnillaan (Helsinki, Jyväskylä, Tampere ja Turku) OSJ:n jäsenille 20 % alennuksen Corporate City- ja Corporate Priority -jäsenyyksistään. Seniorit saavat edun OAJ:n kautta.

UUTUUS: Instrumentariumista ja Nisseniltä alennuksia

Instrumentarium ja Nissen tarjoavat OSJ:n jäsenille 25 prosentin alennuksen normaalihintaisista silmälasista. Optikon tekemän näöntarkastuksen ja silmälasimääräyksen saa veloituksetta. Normaalihintaisista aurinkolasista saa 15 prosentin alennuksen. Aurinkolasitarjous ei koske Oakleyn laseja.

Alennusprosentit eivät koske voimassa olevia myymälöiden kampanjoita. Tarjous on voimassa toistaiseksi kaikissa Instrumentariumin ja Nissenin myymälöissä. OSJ:n jäsenet saavat tämän alennuksen OAJ:n kautta.

jäsenedut vuonna 2017

Muita alennuksia

Holiday Club -lomista

OSJ:n jäsenet saavat vähintään 15 % alennuksen päivän hinnoista Holiday Club -kylpylähotellien ja -loma-asuntojen varauksista. Kylpylälomaan sisältyy majoitus ja aamiaiset, loma-asuntoihin pyyhkeet, vuodevaatteet ja loppusiivous. Loma-asunnoissa minimimajoitus on 2 vrk. Edun saa kampanjakoodilla OSJ15. Jäsenetu on voimassa kaikissa Suomen kohteissa: Caribia, Saimaa, Tampereen Kylpylä, Kattinkulta, Kuusamon Tropickei, Salla, Saariselkä, Airisto, Ellivuori, Hannunkivi, Himos, Kalajoki, Naantali, Punkaharju, Pyhä, Pyhäniemi, Ruka, Rönkä, Tahko, Ylläs ja Ähtäri.

Varaukset ja varaustilanteet suoraan netistä holidayclub.fi. Loma-asuntojen varaukset myös puh. 030 68 600 ma–pe 8–18, la 10–15.

UUTUUS:

Naantalin ja Ruissalon kylpylä

OSJ:n jäsenet saavat 31.12.2017 asti 15 prosentin alennukset majoitushinnoista. Tarjous on voimassa joka päivä. Huoneita on rajoitettu määrä. Jos majoitus on 2 vrk tai enemmän, alennuksen päälle saa 10 euron ravintolarahaa (1 kpl/huone).

Varaukset ja lisätiedot myyntipalvelusta puh. 02 4455 100, info@naantalisp.fi tai info@ruissalosp.fi. Varauksia tehtäessä on ilmoitettava tunnus AKAVA.

Imatran Kylpylä

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet saavat Imatran Kylpylän perushintaisesta hotelli-majoituksesta ja pakettihintaisesta loma-asuntovuokrasta sekä majoitusvaraukseen yhteyteen varatusta, normaalihintaisesta puolihoito- tai täysihoitoateriasta alennusta arkisin 30 % ja viikonloppuisin pe–su 10 %. Majoituslennukset eivät koske Chalets- eikä Villas-huoneistoja. Alennukset ovat voimassa muina aikoina paitsi viikoilla 1–2, 8–10 ja 52. Kaikkien hotellihuoneiden hintoihin sisältyy aamiainen ja Kylpylä Taikametsän käyttö. Varaukset ja tiedustelut kylpylän myyntipalvelusta ma–pe klo 9–17, puh. 020 710 0502 tai sähköpostilla myynti@imatrskylpyla.fi.

Varattaessa kannattaa mainita, että kyse on OAJ:n liittoedusta, joka koskee myös senioriopettajia. Lisätietoa saa osoitteesta www.imatrskylpyla.fi.

A-lomat ry

A-lomat on akavalaisten lomajärjestö, jonka palvelut ovat myös senioreiden käytössä:

- Senioreiden lomat lomakeskus Huhmarissa, lisätietoa saa osoitteesta www.a-lomat.fi/hyvinvointilomat_huhmarissa
- Lomamökit, katso vaihtoehdot ja vuokraa edulliseen jäsenhintaan, www.a-lomat.fi/mokit/
- Kansainvälinen kodinvaihto, lue kokemuksia ja kokeile: www.a-lomat.fi/kodinvaihto/

Lisäksi A-lomilla on lomamökkien tarjousviikkoja, jotka päivitetään kuukausittain www.a-lomat.fi/tarjoukset. Lisätietoja saa sähköpostiosoitteesta info@a-lomat.fi tai A-lomien kotisivuilta www.a-lomat.fi.

Suomen Hostellijärjestö

OSJ:n jäsenet saavat Palkansaajien hyvinvointi ja terveyden kautta Suomen Hostellijärjestön tarjoamat jäsenedut esittämällä jäsenkortin. Alennusta käytettäessä kannattaa mainita, että OSJ:n jäsenille kuuluvat samat edut kuin OAJ:n jäsenille.

Varaamalla majoituksen jäsenten omaa Hostellit.fi -varausjärjestelmästä jäsenet saavat heti 10 % jäsenalennuksen majoituksesta kotimaan hostelleissa. Verkostoon kuuluu noin 40 yksilöllistä hostellia ympäri Suomea.

Lisäksi OSJ:n jäsenet voivat ostaa Kansainvälisen hostellikortin alennettuun hintaan 15 €/vuosi (norm. 20 €). Kansainvälinen hostellikortti antaa jäsenyyden maailmanlaajuiseen Hostelling International (HI) -hosteliverkostoon, joka kattaa noin 4000 hostellia jopa 90 maassa. Kansainvälisellä hostellikortilla saa vähintään 10 prosentin majoituslennuksen kaikissa HI-hostelleissa Suomessa ja ulkomailla. Lisäksi kortilla saa useita matkailullisia paikallisetuja. Lisätietoja saa Hostellijärjestön verkkosivuilta www.hostellit.fi.

Viking Line

OSJ ry:n jäsenet saavat Akavan kautta Viking Linen risteilyt ja reittimatkat erikoishintaan.

Jäsenetuhintainen risteilyvaraus onnistuu tuotetunnusella FKKRY ja reittimatkavaraukseen tuotetunnusella FVRES joko nettisivujen kautta tai Viking Linen myyntipalvelusta, puh. 0600 41577.

Lisäksi on mahdollista käyttää myös kauttain voimassa olevia arvokuponkitarjouksia, etu kaudesta riippuen jopa 50 % päivän hinnasta, tuotetunnus **FPKRY/FPREIT**, <http://www.vikingline.fi/extranet-startpage/vapaa-ajan-matkat/>

Tallink Silja Oy

Tallink Silja ja Club One tarjoavat OSJ:n jäsenille mahdollisuuden liittyä Club One jäseneksi veloituksetta suoraan kanta-asiakasohjelman keskimmaiselle Silver-tasolle. Silver-tason etuihin kuuluu mm. 20 %:n perusalennus tietyistä normaalihintaisista tuotteista. Lisätietoa kaikista kanta-asiakkuuden eduista saa osoitteesta www.clubone.fi.

Club One asiakkaaksi liittytään osoitteesta www.clubone.fi/erikoisliittyminen. Liittyminen tapahtuu OSJ:n sopimusetunumerolla, joka on 39570. Mikäli olet jo Club One -jäsen, nykyinen kanta-asiakasnumerosi pysyy voimassa. Jos olet Bronze-tason asiakas, pääset Silver-tasolle.

Ilmoita Club One -kanta-asiakasnumerosi, maininta jäsenyydestäsi ja OSJ:n sopimusetunumero sähköpostitse osoitteeseen erikoisliittymiset@tallinksilja.com. Sinut rekisteröidään näin sopimusetuasiakkaaksi ja postitetaan tarvittaessa Silver-tason kortti. Huomioithan, että etu on henkilökohtainen ja kertaluonteinen. Lisätietoa tasomäärittämisestä saa osoitteesta www.clubone.fi.

Matkojen hintatiedot ja varaukset: puh. 0600 152 68, ma–pe 8–21, la 9–18, su 10–18 (1,74 €/vastattu puhelu + aina pvm/mpm). Tallink Silja pidättää oikeudet.

Ylävartalojumppa

Pallojumppaa teet helposti kotona suurin piirtein tennispallon kokoisella pallolla. Toteuta jumppa päivittäin niin huomaat vaikutukset jo muutamassa viikossa! Liikkeet parantavat ylävartalon liikuvuutta ja koordinaatiota. Toista kaikkia liikkeitä 10–20 kertaa.

Istu liikkeitä tehtäessä selkänajallisella tuolilla, selkä suorassa, selkänojaan nojaten:

- Pidä pallo käsien välissä, kyynärpäät sivuilla rinnan tasolla. Kurkotta pitkälle eteenpäin pallo rinnan korkeudella ja tuo se takaisin rinnalle.
- Pidä pallo käsien välissä. Vie palloa suurin käsin mahdollisimman laajalla kaarella vasemmalle, tuo takaisin keskelle ja sama oikealle. Tee sama yhdellä kädellä. Vaihda kättä.
- Pidä palloa toisessa kädessä, pallokäsi ylös ojennettuna ja kosketa pallolla saman käden olkapäätä, nosta käsi takaisin alkuasentoon ja kosketa vastakaista polvea ja lopuksi alkuasennon kautta saman puolen varpaita. Tee sama toisella kädellä.
- Vie palloa laajassa kaaressa siten, että vaihdat palloa kuljettavaa kättä tuolin takana ja vartalon edessä kädet suorina. Vaihda suuntaa. Tee liikettä vauhtia kiihdyttäen.

Muista, että kaikki liikuntaa auttaa jaksamaan arjessa!

Jani Kangasniemi
Koululiikuntaliitto
Liikuntakoordinaattori

Kuva: Matton

Voi pojat!

Otimmeko me, Sinä ja minä, opetuksessamme huomioon myös ne pojat, joiden suurimman kiinnostuksen kohteina me emme olleet, eikä opetus sen paremmin kuin koulunkäyntikään? Ehkä me sentään yritimme. Ehkä maailmakin oli hiukan toisenlainen kuin tänään. Joka tapauksessa ajatukset koulusta nousevat pintaan juuri nyt, kun viimeinen Pisa-tulos on julkistettu.

Toki olemme aina tiedneet, että tytöt ovat keskimäärin huolellisempia, tunnollisempia ja vastuullisempia kuin pojat, mutta nämä uudet tiedot sävyttävät silti. Poikien lukutaito alkaa olla hakusessa, luonnontieteissä tytöt olivat toiseksi parhaita maiden välisessä vertailussa samalla kun pojat olivat pudonneet sijalle kymmenen! Jokin on nyt alkanut mennä vinoon.

Olen aina rojhennut sanoa, että naiset pitävät maailmaa pystyssä. Uskallan väittää niin edelleen. Ero näkyy varsin selkeästi jo koulussa. Tytöt kehittyvät nopeammin, ottavat vastuuta, tekevät tehtävänsä keskimäärin paremmin kuin pojat, ja huolehtivat muista. Meidän miespuolisten kasvaminen kestää, kestää ja kestää. Aikuisiksi emme taida tulla koskaan. Poikien elämiseen ja olemiseen pitäisikin kiinnittää paljon nykyistä enemmän huomiota; siitähän huolimatta, että huomion vastaanotto ei aina tuota mielihyvää. Käyttäytyminen on usein välinpitämätöntä, halveksivaa, jopa uhkaavaa.

On selvää, että joulukuisen Pisa-julkistamisen jälkeen tutkijat paneutuvat asiaan eri maissa. On todennäköistä, että ainakin osa johtopäätöksistä toteaa ympäröivän, yhä enemmän sallivan, jopa välinpitämättömyyteen suggeroivan yleisen mielipiteen ja lisääntyvän sallivuuden vaikuttavan enemmän poikiin kuin tyttöihin. Villien viikonloppujen jälkeen opettajat sitten menevät luokan eteen kertomaan, että niin ja niin ei saa tehdä. Opettaja kertoo, ja kukaan ei kuuntele.

Kaikki tämä saa alkunsa jo paljon ennen koulun alkua. Mistä löytäisimme uuden instituution, joka alkaisi kasvattaa koteja? Pitäisikö neuvoloihin järjestää odottavista äideistä alkaen koulutus:

miten kasvatan lapseni? Millä saisimme isät mukaan vanhempainiltoihin – ja ylipäänsä paremmin lastensa elämään? On kuvaavaa, että vanhempainiltojen kasvatusluennoilla läsnä olevista vanhemmista noin kahdeksankymmentä prosenttia on äitejä! Pojat ja miehet – mistä heille saataisiin ujutetuksi vastuu itsestään ja muista?

Digitalisaatio ja ilmiöopetus, nuo uuden opetussuunnitelman uskonkappaleet, ovat tärkeitä, mutta yksi on ylitse muiden: kasvatus! Niin kauan kuin se ei toimi, ei ole toivoa paremmasta. Vanhempien vastuu, opettajainkoulutuksen painopisteen asettaminen kasvatukseen ja vuorovaikutustaitoihin akateemisen jatkokoulutusmahdollisuuden ohella, ja yleisen mielipiteen oikaiseminen olisivat nyt kultaa kalliimpia.

Luojan kiitos valtaosalla kodeista ja nuorista asiat ovat hyvin. Mutta parantamisen varaa on. Me kaikki voisimme osallistua yleinen mielipide – kasvatus – sallivuustalkoihin, ja antaa satavuotista taivaltaan juhlivalle itsenäiselle Suomelle lisää henkistä pääomaa!

Juhani Vahtokari
juhani.vahtokari@kolumbus.fi

Kirjoittaja on rehtori emeritus ja hän on toiminut koulumaailmassa monissa tehtävissä.

Turkulaissenioreiden antoisa päivä

Turusta 50 vuotta sitten valmistuneet kansakoulunopettajat kokoontuivat syyskuisena aamuna Turun kaupunginkirjaston kahvilassa ja siitä alkoi antoisa päivä.

26 turkulaissenioreita tapasi syyskuisena päivänä.

Meitä oli koolla 26 senioria, mikä ei ollut paljon alkuaan yli 90-henkisestä joukosta, mutta kaikille ei valitettavasti saatu tietoa kokoontumisesta. Nimiä on vaihtunut ja eläkevuosien myötä myös osoitteita on vanhentunut, mutta on jo siirtynyt eläkeiänkin autuaammalle puolelle eikä kutsumme Senioriopettajassakaan jostain syystä ilmestynyt.

Sähköpostiosoitteita kaivattaisiin vielä kovasti lisää. Jos jäit nyt osattomaksi yhteisestä tapaamisesta, niin lähetä osoitteesi osoitteella jyrki.heikkila@paimiolainen.com, koska kolmen vuoden päästä aiomme kokoontua uudestaan. Toivottavasti silloin tapaamme Turussa hotelli Julian aulassa 19.9. klo 11.

Nyt tällä kertaa emme jääneet pitemmäksi aikaa kirjastoon, vaan riensimme tapaamaan merkittävää turkulaisvaikuttajaa, arkkitehti **Benito Casagrandea**.

Hän on osallistunut huomattavan monen historiallisen talon säilyttämiseen Turussa. Me pääsimme esimerkkinä näke-

mään entisessä Ingmanin talossa sijanneen Seipelin salin. Talon vanhimmat osat ovat vähintään 1500-luvulta ja mainittu sali on Suomen vanhin hotelli- ja ravintolatila.

Talossa ovat vierailleet niin kenraalit **Döbeln** ja **Sandels** kuin monet kuninkaallisetkin 1700- ja 1800-luvuilla. Loisteliain tilaisuus salissa pidettiin vuonna 1809, kun keisari **Aleksanteri I** Porvoon valtiopäivien jälkeen vieraili Turussa. Tuota juhlaa varten keisarille puhkaistiin oma ovi salin seinään, kun aiempaa sisäänkäyntiä pidettiin liian rahvaanomaisena.

Näitä ja monia muita historian tapahtumia arkkitehti Casagrande, joka on myös kasvatustieteen kunniatohtori, kertoi meille erittäin mielenkiintoisella tavalla. Opimme kyllä paljon uuttakin, elinikäisiä oppijoita kun olemme.

Käyntimme kruunasi tutustuminen Pyhän Hengen kappeliin, jonka paikalla on ollut aikanaan kirkko ja hautausmaa. Korjatessaan taloa Casagrande huomasi olevansa noin kuudensadan vainajan vartija. Niinpä Julinin taloon kellariin rakennettiin kappeli hiljentymispaikaksi ja vainajat saivat pitää vanhat paikkansa – tosin omissa lokeroissaan. Onpa sinne sittemmin valmistettu leposija arkkitehdille ja hänen puolisolleenkin.

Sanoimme hyvästit Casagrandelle ja siirryimme ravintola Juliaan lounaalle. Yritimme käydä läpi jokaisen viimeiset kuulumiset, mutta siinä tuppasi tulemaan ansio- luetteloiden lukua – opettajia kun olemme.

Lounasvieraanamme oli emeritaprofessori **Kaisa Häkkinen**, jonka alustus käsittelee suomenkielen kehitystä sekä ensi vuonna tulevaa reformaation 500-vuotisjuhlaa.

Turku on valittu tuon juhlan keskuspaikaksi ja Mikael Agricolalla oli merkittävä rooli suomalaisen reformaation edistymisessä ja kirjakielen kehittämisessä.

Niinpä teimme lounaan jälkeen kuten reilut viisikymmentä vuotta sitten: kävimme laskemassa kukkalaitteen Tuomiokirkon kupeessa, Unikankareella sijaitsevalle Agricolan patsaalle. Kunniatehtävän saivat **Sirkka Sura** ja **Jyrki Heikkilä**.

Kajautimme tilaisuudessa reippaasti ylioppilaslaulun *Gaudeamus igitur* samalla patsaalla, kuten ennen muinoin ylioppilaskunnan vuosijuhlapäivänä.

Osa ryhmää jaksoi vielä jatkaa iltaa ravintola Pinellan tunteikkaissa holveissa, mutta useimmat lähtivät jo kotimatalle luvaten tulla kolmen vuoden päästä uudestaan.

Jyrki Heikkilä, tekstit ja kuvat

Sirkka Sura ja Jyrki Heikkilä laskivat kukkalaitteen Mikael Agricolan patsaalle.

Senioriopettajien heimotapaaminen

Torniossa juhlittiin yhdistyksen 30-vuotista taivalta, tavattiin entisiä kollegoja ja voimaannuttiin.

Kaikille läsnäolijoille tuttu laulu "Olen unessa useasti, sinun kaduillas koulutie" aloitti **Länsi-Pohjan senioriopettajien 30-vuotisjuhlan** lokakuun lopun hämärtyvässä illassa. Nostalgisen laulun esittivät Tornion Seminaarin koulun kuudesluokkalaiset opettajansa **Päivi Pohjolan** johdolla. Syyt väsymykseen ovat nykyisin muualla kuin Akateemikko Koskenniemen riimitellessä runoan vuonna 1924. Silloin väsymystä eivät aiheuttaneet nettipelit ja someseikkailut vaan Oulun kadut ja aikaiset herätykset koulutielle. Hyvin tuntuivat nykykoululaiset ymmärtävän aikaisempien sukupolvien väsymystä.

Yhdistyksen puheenjohtaja **Kerttu Ståhlberg** kertoi vuonna 1986 perustetun yhdistyksen vuosista, jäsenmäärän kehityksestä ja puheenjohtajan nuijaa heiluttaneista opettajista. Senioriopettajien toiminnan tavoite on heimoutua, olla yhdessä ja virkistyä kulttuurin parissa. Eläkkeelle jääminen ei ole aina helppoa, vertaistukea tarvitaan kun arkinen aherrus päättyy.

Juhlapuhuja, OSJ:n kunniajäsen **Lyyli Juntunen** kehotti hakeutumaan vapaaeh-

toistoimintaan ja kokeilemaan jotain uutta, silloin kun on aikaa oman itsensä toteuttamiseen. Muistia voi ostaa atk-liikkeestä jos oma muisti pätkii eikä suostu joka käänteessä toimimaan, hän lohdutti.

Tornion sivistystoimen johtaja **Ilkka Halmkronan** tervehdyksessä kerrottiin opettajien panoksesta Pisa-tutkimuksen sijoituksiin sekä koulutuksen avulla helpotuvasta "luokkaretkestä" yhteiskunnassa. Tornion koulun historia on kunniakas ja ulottuu 1600-luvulta aina nykyisen Suomen ja Ruotsin rajayhteistyöhön. Torniossa vaikuttanut seminaari koulutti vuosina 1921–70 satoja opettajia Lapin tarpeisiin.

Koulutus on Suomen voimavara, todettiin juhlapuheissa. Kansankunnan koulutukseen osallistuneet opettajat muistelevat mielellään menneitä vuosia koulutuksen saralla. Pari vuotta sitten tehdyn ulkomaanmatkan yhteydessä heitti **Matti Ylipiessa** idean opettajien muistojen tallettamiseen kirjaan. Työryhmä alkoi odotella muistoja koulupäivien ja työvuosien sattumuksista ja sai kootuksi huikean teoksen "Opin tiellä oppineita", jota toimikunnan puheenjohtaja myhäillen juhlassa esitteli. Kirja sisältää opettajantyöhön keskittyneiden elämänkertojen lisäksi runoja, esseitä ja muisteluja eri vuosikymmeniltä.

Vanhimman muistelijan, **Saara Ka-**

nervan opettajan ura alkoi vuonna 1934, jolloin hän valmistui Heinolan seminaarista opettajaksi ja matkasi työhön Utsjoen kirkolle. Ura opettajaksi ei ollut suoraviivainen, sillä Saaran isän mielestä nainen ei hyötyisi koulutuksesta.

Opettajan toimenkuvaan kuului tuolloin opetustyön lisäksi asuntolanhoitajana toimiminen. Siinä tehtävässä oli laitettava myös ruoka oppilaille ja haettava matkan takaa tarvikkeet sekä koulua että asuntoa varten – yleensä kävellen ja ostoksia kantaen. Opettajantyönsä ohessa Kanerva osallistui vapaaehtoistyöhön ja hankki oppilailleen tarvittaessa lääkärinapuakin. Haastattelun oli tehnyt **Eila Huhtaniemi**.

Koulujen arkeen, opettajien ja oppilaiden edesottamuksiin paneudutaan kirjassa niin kansakoulun, oppi- ja peruskoulun kuin ammatillisten opintojenkin parissa. On tehty opintomatkoja Venäjälle, järjestetty juhlia, toimittu oppilaskuntien aikuisena ohjaajana ja muisteltu ummikkona vietettyä sotalapsiaikaa Ruotsin kouluissa, ystävyyskoulutoimintaa kirjeenvaihtoi-

neen.... Välillä opettajat ovat hakeneet innoitusta työhönsä jatkokoulutuksesta ja kursseilta. Kulttuuriharrastukset ja kouluissa vierailleet esiintyjät **Ella Erosta** alkaen on kirjattu 153 sivun paksuiseen kirjaan.

Juhlayleisö sai nauttia torniolaisen Melodonnat kuoron laulusta, todistaa ansiomerkkien jakoa **Eila Hietaniemelle, Marjatta Heikkiselle, Leo Lampelalle, Kari Nurmiselle ja Jaakko Rytisälle**. Ansiomerkkin saajista Marketta Heikkinen ei ollut paikalla.

Juontajana toiminut yhdistyksen sihteeri **Raija Kontio** yhdessä puheenjohtajan kanssa vastaanottivat eri yhteistyökumppaneiden tervehdyksiä ja onnentoivotuksia.

Tilaisuus sai arvokkaan päätöksensä maakuntalaulun tahdissa. Kakkukahvit oli juotu jo ennen juhlan alkua.

"Sinäkö se oot, näin monen vuoden jälkeen", tervehdittiin entistä työkaveria tai esimiestä Seminaarin koulun hämärtyvillä käytävillä. Puhelinnumeroita vaihdettiin ja iloittiin tapaamisesta. Senioriopettajien ensimmäiset 30 vuotta todisti toiminnan tarpeen. Juhlasta lähdettiin kotiin iloisina ja voimaantuneina.

Sisko Korrensalo, teksti ja kuvat

Kerttu Ståhlberg, Raija Kontio, Antero ja Lyyli Juntunen 30-vuotisjuhlassa.

Länsi-Pohjan senioriopettajien kirja Opin tiellä oppineita Eila Hietaniemen sylissä.

Hirsikampus ulkoapäin.

Pudasjärven Senioriopettajat hirsikampuksella

Valtakunnallisestikin kiinnostava Pudasjärven Hirsikampus voitti hiljattain Puuinfon jakaman vuoden 2016 Puupalkinnon. Ei ihme, että koulu kiinnosti myös meitä opettajia.

Rehtori **Mikko Lumme** esitteli monipuolisesti kouluaan 20 seniorillemme.

Hirsikampukseen kuuluu kolme erillistä rakennusta, joista yhdessä sijaitsevat peruskoulun 1–6 luokat sekä esikoulu. Toisessa ovat 7–9 luokat sekä lukio, kolmannessa on ruokasali keskuskeittiöineen, huppea aula ja voimistelusalit. Rakentajana on toiminut Lemminkäinen Oyj, hirret on toimittanut paikkakuntalainen Kontiotuote Oy. Kuriositeettina voisi mainita, että rakennuksiin on kulunut 28 kilometriä vaaleaa lamellihirttä, joita hirsien toimittaja käy huoltamassa säännöllisesti.

2-kerroksisten rakennusten keskellä kulkee avara käytävä, jonne katosta ja lamppuista tulee runsaasti valoa. Luokkien seinät käytävään päin ovat lasia. Käytävällä on tuoleja, pieniä pöytiä ja sohvia, jotta oppilaat voivat tulla tekemään pienryhmitöitä. Opettaja voi lasisen seinän takaa valvoa tekemistä. Uusi oppimissuunnitelmahan puhuukin ”avoimesta oppimisympäristöstä”.

Luokissa on älyprojektorilla varustettu valkotalu, jolle voi kirjoittaa tussilla. Puhutaan niin sanotusta digitaalisesta jäljestä. Muutenkin kaikki varustelu on uutta ja viimeistä huutoa, sillä vanhoista homekouluista ei saanut tuoda mitään tavaraa uuteen kouluun.

Tiedottaminen tapahtuu tietyissä paikoissa. Muuten hirsiseinille ei saa ripustaa mitään ylimääräistä. Oppilaat kulkevat sisäkengissä tai sukkasillaan, ja hirsiseinät vaihtelevat melua tehokkaasti.

Koulussa työskentelee rehtorin ja kahden apulaisrehtorin ohella sata opetta-

jaa ja 700 oppilasta, muuta henkilökuntaa on 20. Iltaisin tiloissa on kansalaisopiston opetusta. Rehtori Mikko Lumme visioi: ”Haluaisin, että kouluamme voisi kutsua maailman suurimmaksi kyläkouluksi.”

Me Senioriopettajat olimme näkemäämme ja kuulemaamme tyytyväisiä. Viihtyisimme hyvin uusissa tiloissa, sen sijaan uuden opetussuunnitelman koimme haasteelliseksi.

Pirkko Polvi, teksti
Markku Ollila, kuvat

Koulun rakenteita aulasta nähtynä.

Rehtori esitteli meille kouluaan.

Pohjoisen väki koolla Oulussa

Lähes kaksisataa aktiivia Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueyhdistyksistä saapui Oulun kaupunginteatteriin, jonne Oulun seudun senioriopettajat oli kutsunut jäseniä yhteiseen tilaisuuteen.

Pitkät matkat eivät haitanneet. Kutsu otettiin mieluusti vastaan. Nytkin jokaisesta kolmestatoista yhdistyksestä oli edustaja paikalla. He olivat tulleet tapaamaan toisiaan, kuuntelemaan ja katselemaan yhteistä ohjelmaa, lounastamaan ja katsomaan teatteriesitystä.

Oulun yhdistyksen puheenjohtaja ja aluevastaava **Unto Sippola** oli yhdessä varapuheenjohtaja, OSJ:n kunniajäsen **Lyyli Juntusen** kanssa hoitaneet tilaisuuden järjestelyt. Teatterin lämpiö oli varattu senioriopettajien käyttöön. Puheenjohtajan kanssa sihteeri **Pirkko Toljamo** otti vieraat vastaan. Tunnelma alkoi kohota.

Avaussanoissaan Unto Sippola kertoi, että tilaisuus toteutettiin jäsenistön toiveesta siten, että avecit olivat tervetulleita mukaan. Tällainen tapahtuma järjestettiin nyt neljättä kertaa. Edellisen kerran vastaava tilaisuus oli kaksi vuotta sitten. Tapaaminen rakentui nyt teatteriesityksen ympärille. Näytelmäksi oli valittu Jääräpää. Se on kirpeä komedia siitä, miten etelästä tullut nuori nainen selviytyy kunnanjohtajan tehtävistä selättämällä monet vastukset ja ennakkoluulot. Näytelmä perustuu kajaanilaissyntyisen **Mikko-Pekka Heikkisen** samannimiseen romaaniiin. Näytelmä puhutti ajankohtaisuudellaan ja pohjoisen tematiikalla.

Lämpiössä järjestetyssä yhteisessä ohjelmassa esiintyi harmonikka-virtuoosi **Seija Ylikärppä**. Hän soitti sooloesityksiä ja säesti yhteislauluja. OSJ:n ajankohtaisista asioista ja Senioriopettaja-lehden kuulumisista kertoi päätoimittaja **Anneli Rajaniemi**. Läsnaolijoiden nau-

Lyyli Juntunen ja Unto Sippola olivat yhteistoimin rakentaneet marraskuun puolivälissä pidetyn tilaisuuden.

ruhermoja kutkutti mainio tarinankertoja **Reino Helttunen**. Tässä maistiainen hänen kouluaiheisesta tarinastaan: ...Kuumun koulun opettajaksi tuli 1947 **Liisa Lumiala** Taivalkoskelta. Hän oli muodollisesti pätevä ikäneito eli nykykielellä sinkku. Opettaja toi hieman levottomaan oppilasjoukkoon kuria.

...Lukutunnin aiheeksi otettiin Suomen kansan arvoitukset. Jokainen sai tehtäväkseen kerätä kotoa 10 arvoitusta. Jos opettaja ei tiennyt vastausta, oppilailla oli mahdollisuus sanoa hänelle: "Hyys hyys hymylään, kun et sitäkään tiennyt, sehän on...". Vierustoverini Oiva kysyi: "Käsien välissä se alkaa, jalkojen välissä pienet pelit pitää, pienestä reiästä sisään menee ja vatsaa alkaa kasvattaa." ...Opettaja käsitti arvoituksen aivan muuksi ja oli jo heittävässä Oivaa ulos, mutta tämä sai kuitenkin kertoa oikean vastuksen: Sehän on rukki.

Anneli Rajaniemi, teksti ja kuvat

Harmonikkataiteilija Seija Ylikärppä viritti yleisön tunnelmaan mestarillisella soitollaan.

Rantasalmen Aikhikylä erikoinen elämys

Leppävirran senioriopettajat viettivät vuosittaista syysretkeään kauniissa säässä Rantasalmella viime syyskuun lopulla. Matkalla perehdyttiin paikkakunnan historiaan ja vuosituhansien takaisin luonnonmuistomerkkeihin.

Retken kohteena oli HakoApaja, joka sijaitsee jylhissä Porasalmen maisemissa. Alueella on toiminut kievari jo 1600-luvulla ja perinteet jatkuvat.

HakoApajan yrittäjä, **Esa Heiskanen** kiinnostui jo 18-vuotiaana läheisen Hietajärven salaisuuksista. Hän huomasi järven lähdeveden säilöneen uppopuita jopa tuhansia vuosia. Heiskanen ryhtyi nostamaan niitä vivun ja vinttureiden avulla ja rakentamaan haoista rakennuksia.

Rakennukset on tehty uppopuista.

Useimmat uppopuurakennukset on pystytetty vuosina 1990–2010. Silloin valmistui suuri päärakennus ja lukuisat lomamökit. Vieraillessamme HakoApajassa saatoimme työn äänistä kuulla, että isännän innostus ja tekeminen jatkuu edelleen. Emäntä puolestaan oli keittänyt meille maittavan riistakeiton.

Katselimme ja ihailimme "muinaiskylän"

kokonaisuutta, joka teki meihin vaikutuksen. Rakennusmateriaali oli kaukaa menneisyydestä, mutta sinnikäs yrittäminen on tätä päivää. Toivoimme mielessämme kaikkea hyvää innovatiiviselle isäntäparille.

Jälleen kerran yhteisellä retkellä oli runsaasti osallistujia ja hyvä meininki.

Terttu Leikas, teksti
Raimo Laurikainen, kuva

Rauman Jussit -56

Viime kesänä kokoontui ryhmä 1956 Rauman seminaarista valmistuneita opettajia 60-vuotisvalmistumisjuhlaansa Raumalle. Alun perin 36 valmistuneesta on elossa enää 15, joista paikalle kykeni vielä 9, useimmilla oli vaimo mukana. Vanhassa tutussa seminaarin voimistelu-juhlasalissa vietettiin hetki poisnukkuneita tovereitamme muistellen. Muistokukat vietiin sitten joukolla keskuspuistossa olevalle Nortamon jaaritusten sankareiden Tasala Vilkin ja Hakri liron mukaan nimetylle purjelaivakauden muistomerkille. Iltatilaisuudessa käytiin vielä kerran läpi menneitä muistoja, mutta samalla todettiin, että tämä on nyt sitten viimeinen virallinen kokoontuminen – olemmehan me kaikki jo 80 -rajapyykin ohittaneet. Pienemmissä purukoissa voidaan kokoontua, kukin voimiemme mukaan.

Pekka Laulajainen, teksti, Laitila
Marja Niemi, kuva

Jussit -56 Tasala Vilkin ja Hakri liron patsaalla.
Kirjoittaja vasemmalla.

✓✗ Ovatko uudissanat hallussasi?

Kuopiossa kuukausittain kokoontuva KLEO, Klassikan eläkeläisopettajat, järjestää joka vuosi ohjelmallisen pikkujoulun. Tämä uudissanajuttu oli yksi tämän vuoden pikkujouluohjelmista.

Päivän politiikka: Uusien ja uudistettujen vanhojen sanojen ryöppy on hyökynyt jokaiseen päiväämme. SSS-hallituksen leimat sipilöinti, vatulointi, iterointi ja jappastelu kolmesta pointista puhumattakaan ovat tahtomattammekin hiipineet sanavarastoomme. Uusimpana tulokkaana on trytky,

kiitos Mr. Trump! Onnistuit syrjäyttämään faktat tunteilla ja valheilla. Menetelmälle on oma ilmauksensa: post-truth. Hallituksen kärkihankkeet ovat synnyttäneet digitaalihuuman. On virtuaalivastaanottoa, hoivabotteja ja emoji tunteita korvaamassa.

Talous ja terveys: Mutturamiehet ensin halpuuttivat, sitten reiluuttivat. Punaviherkuplassa elävät eksät ja nyksät ostavat hevosastolta halpuutettuja nakukakkuja, myöhemmin hampparit reiluutetaan.

Kännykkäniskan estämiseksi tulee hönt-

sätä ja harrastaa lavatanssijumppaa, muutoin tuloksena voi olla iskäkartalo ja kalsarikännit. Perheen turvaksi on Marttaliitto kuitenkin kehittänyt aikuispakkauksen, joka auttaa kestämään someraivoa.

Vapaa-aika: Ahdistako pimeä vuodenaika? Kokeile tanskalaista hyggeilyä ja lähde hemmottelumatkalle. Lentokentällä voit jatkolentoa odotellessasi pujahtaa unimunaan tai unikapseliin. Hyvää matkaa!

Leena Hiltunen
Marja Hiltunen

Rakkaus opettamiseen

Länsi-Pohjan senioriopettajat ry
Opin tiellä oppineita
Muistelmakirja
sidottu, 153 sivua
Atrain Kustannus, 2016

Länsi-Pohjan senioriopettajat ry julkaisi muistelmakirjan 28.10.2016 yhdistyksemme 30-vuotisjuhlassa.

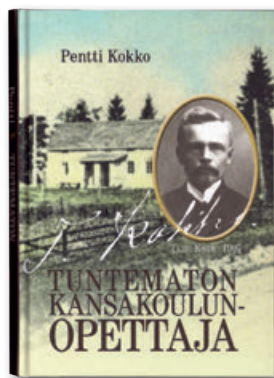
Kirjan kansikuvan kukolla ei ole enää karttakeppiä, mutta on iso tötterö kiiltopapereihin kiedottuja koulumuistoja. Kesällä 2015 yhdistyksemme kulttuurimatalla, Budapest-Wien, heräsi ajatus juhlistaa merkkipäiväämme muistelmakirjalla. Yhdistyksen valitsema toimikunta keräsi jäseniltään muisteluja, runoja ja aforismeja. Puolen vuoden aikana saimme kokoon ison joukon mielenkiintoista aineistoa. Vanhin muistelija oli 104-vuotias torniolainen senioriopettaja Saara Kanerva. Näin kertomukset kattavat koulu-historiaa koko Suomen itsenäisyyden ajalta. Runsat kuvitus kertoo koulutilojen ja oppilaiden vaatetuksen historiasta. Kokonaisuutena kirja on mielenkiintoinen kertomussarja opettajien aikajanelta ajasta menneestä.

Kirja maksaa 25 euroa ja yhdistykselle siitä jää tukea viisi euroa. Kirjan voi ostaa yhdistyksen sihteeriltä Raija Kontiolta puh. 040 842 3426, raija.kontio@pp3.inet.fi tai puheenjohtaja Kerttu Ståhlbergilta puh. 050 344 1133, kerttu.stahlberg@pp.inet.fi

Kirjasta otetaan lisäpainos, joten tilauksia voi mainiosti tehdä.

Länsi-Pohjan senioriopettajien yhdistys kannustaa mielellään muitakin yhdistyksiä kokoamaan vastaavanlaisen teoksen. Yhdistys voi sitten antaa kirjaa lahjaksi esimerkiksi tilaisuuksissaan esiintyville soittajille, luennoitsijoille jne.

Esko Ylipiessa

Sivistyksen ja kansanvalistuksen esitaistelija

Pentti Kokko
Tuntematon kansakoulunopettaja
Kovakantinen, 464 sivua, omakustanne
Tallina Raamatutrukikoda 2016

Kirjoittaja, valtiotieteen maisteri Pentti Kokko on toiminut tilasto- ja pankkialalla. Hän on kunnioittanut isoisänsä kansakoulunopettaja Taavi Kokkoa (1865–1946) kirjoittamalla hänestä osaelämäkerran: ”Seminaarikoulutettujen kansakoulunopettajien ensi polvet loivat perustan Suomen nousulle tiedon ja sivistyksen portaita. Kirjan nimi on kunnianosoitus heille kaikille.”

Pentti Kokon mukaan: ”Kirjan aikajänne on 1860-luvun nälkävuosista ensimmäisten eduskuntavaalien jälkeiseen kesään 1907. Kirjan maantieteen kiinnekohtia ovat Luumäki lähialueineen Lappeenrantaa myöten ja Laatokan Karjalan keskus Sortavala mutta ennen muuta luovutettu Ruskeala.”

Kirja antaa mielenkiintoisen kuvauksen tietyistä tuon ajanjakson asioista ja tapahtumista, jotka ovat merkittävästi vaikuttaneet pienen paikkakunnan ihmisten jokapäiväiseen elämään. Samalla se kertoo kuinka tärkeässä asemassa ja roolissa oli silloisen yhteisön, sivistyneistön ”nokkamiehiin” kuulunut kansakoulunopettaja.

Taavi Kokko eli poikkeuksellisen monipuolisen elämän: ”Hän oli laaja-alainen kansanvalistus- ja sanomalehtimies, maamies, suomalaisuusmies, kirkonmies, kunnallismies, raattiusmies ja paljon muuta.” Hänen elämässään on ollut runsain mitoin sellaista, jota on voinut käsitellä laajasti.

Pentti Kokko on käyttänyt kirjan lähdeaineistona lähes 1300 lehtiartikkelia, jotka olivat Taavi Kokon kirjoittamia tai koskivat tavalla tai toisella häntä. Taavi Kokon lehtikirjoitukset ovat lähes ainoaa jäljelle jäänyt lähde Itä-Karjalan Opettajayhdistyksestä 1895–1907, sillä yhdistyksen arkisto tuhoutui sodissa.

Eniten kirjasta voivat nauttia lukijat, joiden sukuhistoria sijoittuu teoksessa käsiteltävälle ajanjaksolle ja kohteina oleville paikkakunnille. Kirjaa pieteetillä lukiessa on syytä varata aikaa.

Kirjaa voi tilata Pentti Kokolta pentti.o.kokko@gmail.com, 050 568 0566, Yliskyläntie 4 A I 00840 Helsinki, hintaan 50 euroa plus lähetyskulut.

Markku J Rajaniemi

Kunnianosoitus suomalaiselle valokuvataiteelle

Tuulikki ja Matti Kärkkäinen
Kuopion salaperäinen Barsokevitschin
valokuvaamo
Kovakantinen, 217 sivua
Sallisen ABC Oy, 2015
Saarijärven Offset Oy

Kirjoittajista eläkkeellä oleva Tuulikki Kärkkäinen oli pitkäaikainen Espoon Nöykkiön koulun kotitalouden opettaja. Toinen kirjoittaja, hänen puolisonsa Matti Kärkkäinen on eläkkeellä oleva professori.

Teoksen synnystä tekijät kirjoittavat: ”Kuopiolainen Viktor Barsokevitschin valokuvaamo on synnyttänyt laajan tutkimus- ja esittelykirjallisuuden, koska Barsokevitschin perhe lopettaessaan valokuvaamotoiminnan 1926 teki suurenmoisen arkistolahjoituksen Kuopion Luonnontieteiden Yhdistykselle.” ja ”Viktor Barsokevitschin puoliso ja valokuvaamon varsinainen perustaja jo 1881, Adèle Sallin, on jäänyt vähemmälle huomiolle. Tämä kirja korjaa sen tiedonpuutteen.

Kärkkäiset ovatkin tehneet perinpohjaisen sukuselvityksen kummastakin päähenkilöstä ja heidän sukulaisuuksistaan. Kirjoittajat ovat täydentäneet selvitystä Barsokevitschin yhteisistä vuosista ja lapsista. Sukuselvitysten lisäksi kirja kertoo elävästi päähenkilöiden elinajasta, tapahtumista ja tavoista. Kirjan kuvat ovat pääosin Adèlen ja Viktorin henkilökohtaisesta kuva-arkistosta.

Sisällöstä voi myös päätellä ettei Kalle Anttila ehkä aloittanutkaan postimyyntiä Suomessa, koska: ”K. Herra V. Barsokevitch Kuopiossa. Täten saan nöyrimmästi pyytää, että olisitte hyvä ja minulle lähettäisitte sen valokuvan Kuopion entisistä gymnasisteista, jonka ottamisesta ilmoititte kirjekortissanne tänä talvena. Smk 6 vekselini seuraa myötä. Kunnioituksella Maist A.W. Ervasti. Helsingissä 27.IV.1895.”

Suvun tarinassa kerrotaan mm. Viktorin karjoittamisesta Venäjälle 1916 asekatkennästä syytettynä. Suvun historia päättyy Veera-tyttären kuolemaan 27.12.1975 Helsingissä.

Kirja on arvokas kunnianosoitus valokuvataiteelle ja valokuvaukselle Suomessa. Kirjassa on laaja lähde- ja hakemisto-osa.

Kirjaa voi tilata sähköpostilla kustantajalta sallsenabc@pp.inet.fi, hintaan 26 euroa + postikulut.

Markku J Rajaniemi

Yksi ruusu on rannalla isänmaan

Pekka Mattelmäki
Jään ajasta ruusulegendaan
Pehmeäkantinen, 80 sivua.
Mediapinta, 2016

Kirjoittaja, tamperelainen filosofian maisteri Pekka Mattelmäki on syntynyt 1942. Hän on toiminut työelämässä pääosin rehtorina ja lehtorin viroissa. Mattelmäki on julkaissut maantieteen alan oppikirjoja sekä tekijäryhmän jäsenenä että yksin.

Tappara, lves, mustamakkara ja runous – kaikki kuuluvat joukkoon. Aivan, mikäli ”tosimiehenä” tietämyksesi Tampereesta rajoittuu vain jääkiekkoon ja mustaanmakkaraan ja jos runoudesta mieleesi kumpuaa vain loru koulun ruotsinkielien oppikirjasta: ”Tre små troll, de leker med en boll...”

Mattelmäen kirjassa runot on jaoteltu aihepiireiltään neljään ryhmään: Jään ajasta nykyaikaan, Isänmaan asioita, Yllättäviä asioita ja Keväästä joulun. Kirja on kuvitettu ja kaikki kuvat ovat runokokoelman tekijän käsialaa.

Runossa ”Jää sulaa” kuvataan Pyykinin syntyä:

”Kivet hakkaa toisiansa
siloitellen pintojansa,
saviaineil syvänteet on ansa.
Hahmot harjuin muotoutuvi,
yks Pyynikiksi kaunistuvi.”

Tammerkosken sillat -runossa hän riimittelee:

”Sai kaariholvin graniittisen
punaharmaan suuri Hämeensilta.
Sitä vahtii patsaat Aaltosen
oli yö, aamu, päivä tai ilta.

Runosta Ruusulegenda on poimittu tämän kirjaesittelyn otsikko. Ja runo jatkuu:

”On kukat ruusun sen päätyneet vaakunaan,
niiden loiste on taivaan työ...”

Upean runouden lisäksi kirjassa voi nauttia tekijän mieluisan harrastuksen, kuvataiteen anteja. Takakanta lainaten: ”Vuonna 2017 on Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhla, jonka henkeen moni runo sopii vaikkapa erilaisissa tapahtumissa esitettäväksi.

Voin taata et’ teos tää, on sulle mieluisaa, sivistävää ja antoisaa lukemista. Vaik’ runoudesta normaalisti veisaat sä viis, tätä teosta rakastat sä siis.

Kirja maksaa kustantajalta tilattuna 22,50. Hintaa sisältää toimituskulut Suomessa.

Markku J Rajaniemi

Lyhytkin elämä on kokonainen elämä

Ritva Kokkola
Johanneksen puu
Sidottu
178 sivua
Nordbooks 2016

Ritva Kokkolan romaani Johanneksen puu on elämän ja kuoleman tematiikallaan koskettavasti keskeisten asioiden äärellä. Kirjassa käsitellään teini-ikäisen pojan menehtymistä syöpään. Asiaa käsitellään mm. pojan, hänen vanhempiansa ja hänelle läheisen tädin näkökulmasta.

Kirjassa pohditaan myös Johanneksen koulunkäyntiä. Voimia ei ollut urheilutunneille, numerot muuttuivat huonommiksi, mutta opettajat antoivat kuitenkin ”tautibonusta”, pojan mielialan vuoksi. Oli ratkaistava, mennäkö rippikouluun, joka nuoren elämässä vaikuttaa moneen asiaan. Entä muiden nuorten suhtautuminen vakavasti sairaaseen Johannekseen? Tätä ärsyttää, kun muut kyselevät vointia. Miksi häitä ei kohdella kuin muita nuoria. Jännitteitä on joka puolella.

Kirjailija leikkii sanoilla, makustelee niitä ja kuvailee vahvasti ristiriitaisia tunteja päähenkilöiden välillä. Miksi lapsi kuolee nuorena? Rakkaus, syyllisyys ja tuska ovat läsnä. Ja vaikka kuinka rakastaisimme, jopa niin että antaisimme henkensä toisen puolesta, niin kuoleamalla ei voi käydä kauppaa. ”Me emme voi tinkiä lisää aikaa toiselle ja vähennystä omiin elinpäiviimme, vaikka kuinka haluaisimme.” Lapsen elämä, lyhytkin, on hänen koko elämänsä ja sillä on merkityksensä.

Miksi kuudestaista pilvikirsikkapuu kuoli? Entä mikä muu salaisuus liittyy romaaniin? Siitä pitää ottaa selvää lukemalla kirja.

Ritva Kokkola on toiminut englannin kielen lehtorina Kemissä. Hän kuuluu Suomen Kirjailijaliittoon, Suomen Nuorisokirjailijoihin, Suomen Dekkariseuraan ja Lapin Kirjallisuusseuraan. Johanneksen puun lisäksi kemiläiskirjailija on kirjoittanut rikosromaaneja, novelleja, lasten- ja nuortenkirjoja sekä runoja.

Kirja maksaa 28 euroa kustantajalta hankittuna.

Anneli Rajaniemi

Tuhti puk’saarelaisii kronikka

Martti Kosonen
Viipurinlahdella Uuraan vierellä
1640–1939
Pukkisaaren kronikka
Sidottu, 528 sivua
Saarijärvi 2016

Filosofian lisensiaatti Martti Kosonen on kymmenen vuoden uurastuksen tuloksena eläkkeellä ollessaan kirjoittanut historia- ja sukututkimusteoksen Viipurin ulkosataman, Uuraan ja siihen kuuluvan Pukkisaaren kylän asukkaista ja heidän elinoloistaan. Mittava työ kattaa kolme vuosisataa: Ajan, jolloin asiakirjoista löytyy asutusta Pukkisaarelta, siihen asti kun Neuvostoliiton puna-armeija valtaasi Viipurin.

Pukkisaaren asukkaita tarkastellaan sukututkimuksen keinoin, Uurasta ja sen lähistöllä ihmisten elinolosuhteiden muuttumisen lainsäädännön antamissa raameissa. Elinkeinoelämän kehittymistä seurataan aikojen muuttuessa.

Kirja on oivallinen hakuteos, jos lukija haluaa tutkia sukujuuriaan Uuraan seudulta. Henkilöhakemistoon on koottu 550 henkilönimeä, sukhakemistosta löytyy 420 suvun jäseniä, joistakin suvuista enemmän, joistakin vähemmän maininnoin. Asiahakemistossakin on 100 eri nimikettä.

Historiallisessa viitekehyksessä tutustutaan kohteeseen laajemmaltikin Ruotsin, Venäjän ja Suomen itsenäisyyden ajalta. Tarkastelussa seurataan Viipurin kaupan, hallinnon ja väestöhistorian kehitystä sekä tätä kaikkea isommassakin historiallisessa kehyksessä.

Kaksipalstainen teos sisältää runsaasti kuvia, karttoja, tilastoja, diagrammeja ja sukukaavioita. Kirja on tarkoitettu tavalliselle lukijalle, eikä siihen perehtyminen edellytä sukututkimustausta.

Kuten arvata saattaa, Martti Kosonen on syntynyt Viipurista ja hänen kotinsa oli ennen evakkotaivalta Uuraan saarella. Kosonen on tehnyt työuransa biologina ja maantieteen didaktiikan lehtorina Jyväskylän, Turun ja Rauman opettajakoulutuslaitoksissa.

Kirjan kansikuvan näkymä on hänen kotinsa tietämiltä, Lompkan kylästä kohti Viipuria, josta jyrkäv linnan torni piirtyy vasten taivasta.

Kirja maksaa 40 euroa, johon tulee lisäksi lähetyskuluina yhdeksän euroa. Tilaus ja tiedustelut: kosonenmartti7@gmail.com tai p. 044 382 2228.

Anneli Rajaniemi

Tammikuun pakkaspäiviin sopii hyvin lihapata. Valitsin vähän työläämän ja samalla ehkä vähän juhmallisemman pataruoan, Burgundinpadan, joka sopii hyvin myös vieraille tarjottavaksi. Padan seuraksi Juustosalaatti Waldorfin tapaan. Raikas ja ruokaisa salaatti, joka sopii monenlaisten ruokien lisäksi.

Riitta Ristola

Hyvän aterian kruunaa jälkiruoka, tällä kertaa se on Toinin herkkuvohvelit kerman ja mansikkahillon kera. Ei mitään laihdutusruokaa, mutta todellista herkkua vaikka päiväkahville.

Juustoleipäsalaatti Waldorfin tapaan

3–4 (500g) omenaa
1 pkt (200g) juustoleipää
1 prk (227 g) ananaspaloja
1 dl pekaanipähkinöitä
1 dl persiljaa hienonnettuna

Kastike

1 tl (200 g) kermaviiliä
0,5 rkl omenaviinietikkaa
0,5 rkl sokeria
0,5 tl suolaa

Koristeiksi

0,5 dl puolukoita
Kuori omenat tarvittaessa. Leikkaa omenat ja juusto pieniksi kuutioiksi. Valuta ananakset. Rouhi pähkinät karkeaksi rouheeksi. Pane salaatin ainekset kulhoon. Sekoita kastikkeen ainekset keskenään ja lisää salaatin joukkoon. Anna maustua jääkaapissa noin 30 minuuttia ennen tarjoilua. Koristele puolukoilla.

Toinin herkkuvohvelit

3 munaa
4 dl maitoa/kermaa tai 2 dl maitoa/kermaa ja
2 dl vichyvettä
4 dl vehnä jauhoja
2 tl leivinjauhetta
1 tl vaniljasokeria
0,5 tl suolaa

1 dl sulatettua, jäähdytettyä voita tai margariinia tai öljyä

Vatkaa munat maito-vichyseokseen, lisää jauhot, joihin sekoitettu leivinjauhe, vaniljasokeri ja suola ja lopuksi rasva. Paista vohveliraudalla rapeiksi. Nauti vatkatun kerman ja mansikkahillon kera.

Burgundinpata

800–1000g luutonta naudanlihaa (potkaa, lapaa, paistia)

3 rkl voi-öljyseosta
170 g pekonia
1–3 rkl vehnä jauhoja
2 sipulia
3–4 valkosipulinkynttä
2 rkl tomaattipyreetä
250 g kokonaisia säilykeherkkusieniä
2 rkl soijaa
1,5 tl timjamia
1 tl suolaa
0,5 tl mustapippuria
1 laakerinlehti

4 dl lihalientä (voit käyttää pannun huuhtelientä ja herkkusienien lientä)
3 dl punaviiniä (voit korvata myös lihaliemellä) Leikkaa liha 2–4 senttimetrin kokoisiksi kuutioiksi tai viipaleiksi. Poista näkyvä rasva ja jänteet. Paloittele myös pekoni pieneksi. Pilko sipulit haluamasi kokoisiksi.

Ruskista liha ja pekoni mieluiten valurautapannulla voi-öljyseoksessa useampana eränä ja mausta pippurilla. Siirrä liha pataan. Jotta lihapalasiin saadaan hyvä paistopinta, on pannun oltava kuuma eikä siinä saa olla liikaa paistettavaa kerralla.

Ripottele jauhot pataan. Lisää tomaattipyree, pilkotut sipulit ja valkosipulinkyntset, mausteet, punaviini soija ja lopuksi lihalientä, kunnes liha peittyy. Sekoita ja kuumenna kiehumispisteeseen. Ruoka saa kiehua kannen alla 1,5–2 tuntia. Sekoita silloin tällöin. Keittoaikaa riippuu lihasta, paisti voi olla kypsää jo tunnin kuluttua. Lisää herkkusienet pataan kypsytymisen puolivälissä. Lisäkkeeksi käyvät riisi tai perunat.

Helsingin senioriopettajat ry

Yhdistyksemme sääntömääräinen vuosikokous pidetään ravintola Nyyrikissä (Pohjolankatu 2) **maanantaina 13.2.2017 klo 13.00**. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Kokouksen jälkeen nautittavan lounaan hinta kokoukseen osallistuneille yhdistyksen jäsenille on 10 euroa. Tervetuloa!

Hallitus

Jokilaaksojen senioriopettajat ry

Tervetuloa sääntömääräiseen vuosikokoukseen Vetelin kunnantoinmistolle (Kivihyypäntie 1, 69700 VETELI) **tiistaina 21.2.2017 klo 13.00**. Tervetuloa!

Hallitus

Kajaanin Seudun Senioriopettajat ry

Yhdistyksemme vuosikokous pidetään **keskiviikkona 8.2.2017 klo 13.00** Kainuun Nuotta ry:n Teppanakeskuksessa (Teppanan vanha puukoulu), Ilmarintie 6. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset vuosikokousasiat. Tilaisuudessa esitellään Kainuun sote:n sähköisiä palveluja. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Hallitus

Kuopion seudun senioriopettajat ry

vuosikokous **keskiviikkona 15.2.2017 klo 13** alkaen OAJ:n toimistossa Kirkkokatu 33 B.

Hallitus

Lahden seudun senioriopettajat ry:n

vuosikokous pidetään **maanantaina 13.2.2017 klo 13** Lahden Reumayhdistyksen tiloissa, Vapaudenkatu 1 D. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset vuosikokousasiat. Toiminnanjohtaja Kirsti Lehtinen kertoo OSJ:n ajankohtaisista asioista. Ilmoittautuminen tarjoilun vuoksi 6.2. mennessä Arjalle 044 325 1141. Tervetuloa!

Hallitus

Länsi-Pohjan senioriopettajat ry:n

vuosikokous **to 9.2.2017 klo 12.30** Tornion Kaupungintalon valtuustosalissa. Sääntömääräiset asiat (mm. puheenjohtajan valinta) sekä edustajien valinta OSJ:n edustukselliseen vuosikokoukseen. Mahdollisuus lounastaa klo 12–12.30. Tervetuloa!

Hallitus

Länsi-Uudenmaan Senioriopettajat ry

– Västra Nylands Seniorlärare rf

Vuosikokous **torstaina 9.2.2017 klo 14.00** Lohjan pääkirjaston Järnefelt-salissa, Karstuntie 3 Lohja. Esillä sääntöjen 7 §:n mukaiset asiat.

Kuulemme myös Länsi-Uudenmaan Sairaanhoidtoalueen johtajan Raimo Kekkosen tietoisuuden toiminta-alueemme sote-palveluista. Kahvitarjoilun vuoksi osallistumisilmoitus sihteerille 2.2.2017 mennessä. Tervetuloa!

Hallitus

Läntisen Keski-Suomen senioriopettajat ry

Yhdistyksemme vuosikokous pidetään **keskiviikkona 15.2.2017** Keuruun kulttuuritalo Kimaran lämpiössä **klo 13.00**. Käsitellään sääntöjen 7 §:n mukaiset asiat ja valitaan edustaja OSJ:n vuosikokoukseen. Tervetuloa!

Hallitus

Raahen seudun senioriopettajat ry

Vuosikokous Raahessa, palvelutalo Kreivinajassa **torstaina 9.2.2017 klo 13**. Käsitellään sääntömääräiset vuosikokousasiat.

Hallitus

Saarijärven seudun opetusalan seniorit ry:n

vuosikokous pidetään **ti 14.2.2017 klo 13.00** kaupungintalon Rahkola-salissa. Käsitellään sääntömääräiset asiat. Kokouksen jälkeen opastettu tutustuminen kaupungin omistamiin kaupungintalon taideteoksiin. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Hallitus

Seinäjoen Senioriopettajat ry:n

vuosikokous Hotelli-ravintola Almassa **ke 22.2.2017** alkaen yhteisellä ruokailulla klo 12. Kansallispukukavalkadi ja sääntömääräinen vuosikokous **klo 13.00**. Yhdistys tarjoaa kakkukahvit. Tervetuloa!

Hallitus

Vantaan senioriopettajat ry:n

sääntömääräinen vuosikokous pidetään **15.2.2017 klo 14.00** Laurea-ammattikorkeakoulun tiloissa Tikkurilassa Ratatie 22, 01300 Vantaa (Rautatieaseman länsipuolella). Kokouksessa käsitellään sääntöjen 7 §:ssä mainitut asiat. **Klo 12–13** yhdistys tarjoaa lounaan Laurean alakerroksessa, Amican ravintolassa. **Klo 13–14** Opetusalan Seniorijärjestön toiminnanjohtaja Kirsti Lehtinen: Miksi kannattaa kuulua opettajien seniorijärjestöön. **Klo 14** vuosikokous. Tervetuloa!

Hallitus

Tarjoilun vuoksi ilmoittautumiset 7.2.2017 mennessä Anja Viekkille sähköpostilla anja.viekki@pp.inet.fi tai tekstiviestillä tai soittamalla puh. 0400 974 980.

Senioritori

Senioritorilla voivat Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet lyhyesti ilmoittaa ilmaiseksi, saman ilmoituksen kuitenkin korkeintaan kaksi kertaa saman kalenterivuoden aikana. Lähetä teksti päätoimittajalle, yhteystiedot ovat lehden sivulla 2.

Halutaan vuokrata

Halutaan vuokrata **Tampereen lähistöltä kesämökki tai vastaava fin5 rastiviikolle 9.7.–15.7.2017**.

Tiedustelut lekoist@uusikaupunki.fi tai puh. 044 991 6462.

Vuokralle annetaan

Viikko 10 Levillä. Huoneisto 4–6:lle E-Rakassa. Täysi varustus, skibussi-pysäkki ja ladut vieressä. Hinta 650 euroa. Puh. 040 5903 646.

Kelohonkainen **mökki 2–4 henkilölle Muoniossa** Olostunturin kupeessa. Kysy lisää 050 541 7945 tai santalat@pp.inet.fi.

Myytävänä

Holyday Club Finland Oy:n omistama **kiinteistö Oy Katinkultaniemen viikko-osake (viikko 10)** Sotkamossa. Huoneiston koko on 52 neliötä + parvi 17 neliötä. Makuutilat 4 + 2 henkilöä. Yksi tennis- ja kaksi kylpyläosaketta. Tiedustelut 050 593 9244.

Aina parhaassa iässä Kuntoloma Tanhuvaarassa 27.–31.3.2017 (ma–pe)

Senioriopettajilla on mahdollisuus osallistua kuntolomaan Tanhuvaaran Urheiluoopistolla Savonlinnassa. Tarjolla on liikunnallisia elämyksiä upeissa maisemissa. Ohjelmassa on mm. monipuolista jump-paa ja tanssia, ulkoliikuntaa, seniori-ikäis-ten pelejä, luentoja ja muuta mukavaa.

Liikuntaa tukee hyvä ruoka (täyshoito) ja leppoiset yhteiset illat. Yhden kerran loman aikana on myös rantasaunailta (& makkarat ja mehut). Tulopäivänä on tu-lokahvi ja päivällinen, lähtöpäivänä aami-ainen ja lounas.

Hinta 308 €/hlö kahden hengen huoneessa (aveceilta sama hinta), yhden hengen huoneliisä 35 €/vrk.

Ilmoittautumiset 10.3.2017

mennessä Tanhuvaaran

myyntipalveluun, puh. 044 715 0400 tai vastaanottoon, puh. 015 582 0000.

Tanhuvaara, Savonlinnan Urheiluoopisto,
Moinsalmentie 1042,
57230 Savonlinna
puh: 015 582 0000
info@tanhuvaara.fi

Keväthangille Ylläkselle

Perinteiset keväthangit Ylläksen upeissa maisemissa. Päivät kuluu mukavasti rinteissä tai monipuolisilla laduilla ja il-taisin on mukava ottaa löylyt oman huoneesi saunan lämmössä. Viikot la 25.3.–la 1.4.2017 ja la 1.4.–la 8.4.2017.

Hinnat:

488/henkilö/2 hengen huoneessa/viikko
598/henkilö/1 hengen huoneessa/viikko
447/henkilö/3 henkilöä huoneessa/viikko
409/henkilö/4 henkilöä huoneessa/viikko

Keväthangin hintaan sisältyy majoitus saunallisessa huoneessa Lapland Hotel Ylläskalliossa, runsaat aamiaiset sekä puolihoitopäivälliset. Lisäksi hintaan sisältyy Lapland Hotel Äkäshotellin viihderavintolan illat ohjelmamaksut esiintyjäiltoina sekä Äkäshotellin kuntosalin ja uima-altaan vapaa käyttö. Hotellin välinen etäisyys noin 800 metriä. Majoituspaketin varanneille -20% alennus YlläsSki:n lasketteluvälinevuokrista sekä lasketteluliput myös seniorihinnoin.

Varaukset nimellä "Senioriopettajat" 21.2.2017 mennessä

Lapland Hotel Ylläskallio,
Sivulantie 7, 95970 Äkäslompola
016 3200235 / 016 3232 tai
yllaskallio@laplandhotels.com
tai sähköisesti https://www.lyyti.in/Senioriopettajat_Yllas_2017

Ruskaloma Luostolla: Senioriopettajien oma viikko 11.–16.9.2017

Suosittu ruskaviikko kansallispuiston maisemissa. Ruska-aikana tanssitaan ni-mekkäiden tähtiartistien vauhdittamana.

Hinta ma–la

1 hh 585 €/hlö

2 hh 385 €/hlö

3 hh 342 €/hlö

4 hh 310 €/hlö

Tarjolla myös useamman henkilön huoneistoja ja kelomajoja. Aviceit maksavat saman hinnan. Tanssiliput eivät sisälly hintaan, mutta karaokeen ja hotellin järjestämiin tansseihin pääsee veloitusetta. Karaokea on joka päivä.

Ruskaloma sisältää majoituksen, puoli-hoidon, kylpylän ja saunaosaston vapaan käytön klo 10–20 sekä kuntosalin vapaan käytön. Lisäksi saunakävelyretki Ahvenlammen rannalle lettukahvien kera, kahtena aamuna ohjattu vesijump-pa ja yksi aamuvieritytelyjumpa ulkona sekä ohjelmallinen illallinen.

Muita omatoimi käyntikohteita ovat Pyhänturin luontokeskus, Isokuru ja Re-vontulikappeli, Suvannon kylä sekä So-dankylässä eri kohteita.

Bussiyhteys Rovaniemeltä kaksi kertaa päivässä.

Ruskaviikko on ollut erittäin suosittu. Varmista osallistumisesi ajoissa. 30 en-simmäistä 28.3.2017 mennessä varan-nutta saa Lapland Hotels -tuotepaketin, arvo 35 euroa.

Varaukset nimellä "Senioriopettajat" 14.8.2017 mennessä

ilmoittautumislinkin <https://www.lyyti.in/Senioriopettajat2017> kautta (linkki OSJ:n verkkosivuilla, www.osj.fi) tai suoraan hotelliin
luostotunturi@laplandhotels.com/
016 620 400
inga.orn@laplandhotels.com/
040 7535893

Lapland Hotel Luostotunturi
Luostontie 1, 99555 Luosto
Tutustu lähemmin www.laplandhotels.com

Hyvänolon viikko Kisakalliossa 24.–28.4.2017

Senioriopettajilla on mahdollisuus osallistua hyvänolon viikkoon Kisakalliossa. Ohjelmassa on terveystietoja, monipuolista jump-paa, rentoutusta, venyttelyä, vesi-jump-paa, tanssia, kuntosaliharjoittelua, seniori-ikäisten pelejä aivotoimintaa unohtamatta, senioricurlingia ja monenlaista muuta hyvän mielen tuovaa liikuntaa. Li-säksi viikkoon kuuluu lauluilta kodassa ja rantasaunassa saunominen. Aiempien viikkojen palaute on ollut erinomainen. Tulopäivänä on info viikon ohjelmasta klo 13.

Hinta 299 €

Hinta sisältää majoituksen kahden hengen huoneessa, täysihoidon ja monipuolisen ohjelman. Aviceit maksavat saman hinnan.

Ilmoittautumiset 20.3.2017 mennessä Kisakallioon.

Yhteystiedot ovat seuraavat:
Kisakallion Urheiluoopisto
Kisakalliontie 248, 08360 Lohja
puh. 040 455 2852
sähköposti virpi.palmen@kisakallio.fi

TIEDONHALUISTEN SENIOREIDEN MATKAKERHO

MUSIIKKI JA TAIDEKEVÄT BUDAPESTISSÄ 22.–27.3.

Budapest on kokemus, joka ei jätä ketään kylmäksi. Tonavan länsipuolen Buda ja itäpuolen Pest yhdistyivät Budapestin kaupungiksi vasta 1873, kun alueen kolme pienempää kaupunkia yhdistyivät. Siellä luonnonkauniit puistot ja upea arkkitehtuuri kohtaavat. Keskellä kaupunkia kohoavalta Gellértvuorelta avautuva upea näköala kuuluu Unescon maailmanperintölistalle. Me nautimme kaupungin hienosta kulttuurielämästä.

MATKUSTUS JA MAJOITUS: Lähdemme matkaan keskiviikkona 22.3. Finnairin lennolla kello 9.30 ja saavumme Budapestiin kello 10.50. Paluumatka alkaa 27.3 kello 11.40 ja laskeudumme Helsinki–Vantaan kentälle kello 15.00. Budapestissä majoitumme keskustassa sijaitsevaan **Danubius Hotel Astoriaan***** www.danubiushotels.hu. Hotellin huoneet, sekä 2- että 1-hengen huoneet, ovat kauniisti sisustetut ja varustetaso on hyvä. Huoneissa on ilmainen WiFi.

OHJELMA

Keskiviikko 22.3. Budapest

Saavuttuamme Budapestiin meitä vastassa on opas, joka vie ryhmämme suoraan hotelliin, jonne jätämme matkatavaramme. Tämän jälkeen lähdemme linja-autolla kierrokselle, jonka aikana tutustumme päänähtävyyksiin. Pysähdymme Budapestin linnaan, Mاتیaksen kirkkoon, Kalastajalinnakkeeseen ja katselemme Gellértvuorelta aukeavia näkymiä. Sankarien aukio, Pyhän Tapanin basilika ja vierailu oopperatalossa kuuluvat myös kierrokseen. Retken aikana nautimme lounaan. Illallinen hotellissa.

Torstai 23.3. Juutalaiskorttelit ja Unkarin Art Nouveau rakennukset

Aamiaisen jälkeen tutustumme Euroopan suurimpaan synagogaan, juutalaismuseoon, Sankareiden kirkkoon ja juutalaisten hautausmaahan. Tämän jälkeen pysähdymme lounaalle, jonka jälkeen tutustuminen jatkuu unkarilaisen Art Nouveaun merkeissä. Kauniit talot on suunnitellut Ödön Lechner (1845–1914), jota kutsutaan Unkarin Gaudiksi. Illallinen hotellissa. Urkukonsertti päivällä.

Perjantai 24.4. Gödölön linna ja Redout

Päivän ohjelmassa on retki Gödöliin, joka oli Sissin rakastama linna Unkarissa. Tutustumme palatsiin, kuulemme Sissistä ja hänen rakkautensa Unkariin. Puistokävelyllä saamme lisätietoa keisari-parin elämästä. Tämän jälkeen palaamme Budapestiin. Syötyämme lounaan ja käymme taidemuseossa, jossa saamme ihailla unkarilaisten taiteilijoiden teoksia. Päivän viimeinen vierailukohde on Redout-niminen konserttitali. Tämä, yksi Budapestin kauneimmista taloista on avattu 1833. Siellä on esiintynyt mm. Franz Liszt, Wagner, Brahms, Richard Strauss, Bartók ja Kodály. Illallinen ja sen jälkeen näemme Verdin oopperan Otello.

Lauantai 25.4. Franz Lisztin jalanjäljissä

Liszt asui monessa maassa, mutta hänen unkarilainen sydämensä sykkii Budapestille. Tämän aamupäivänretken aikana saamme tietoa säveltäjästä, käynte kohteista, jotka liittyvät hänen elämäänsä ja kuulemme tarinoita hänen elämästään. Lounaan jälkeen on vierailu Ferenc Liszt -musiikkiakatemiaan. Budapestissä on aina ollut tasokas kahvilakulttuuri. Me tutustumme kahviloihin ja nautimme kahvit tyyppilliseen tapaan New York-nimisessä kahvilassa. Paluu hotelliin ja illallinen.

Sunnuntai 26.4. Martonvásár, Beethoven ja iltaristeily

Sunnuntaipäivän retken teemme Martonvásárin kartanoon ja Beethovenin museoon. Alueella on myös kaunis puisto. Paluu Budapestiin ja lounas. Illalla Tonavan risteily ja jäähyväisillallinen.

Maanantai 27.4. Paluu Suomeen (Varaamme oikeudet pieniin muutoksiin)

Hinta: Arvioitu hinta on 1420 €. Lisämaksu 1-hengen huoneesta on 105 €. Hintaan sisältyy lentojen ja täysihoidon lisäksi ohjelma, sisäänpääsymaksut ja tietopaketti ennen matkaa sekä oppaiden ja matkajohtajan Matti Karjulan palvelut. Pidätämme oikeudet pieniin ohjelma tarkennuksiin. **Lisätietoja ja varaukset 10.2. mennessä tai niin kauan kun paikkoja riittää** osoitteeseen Matkakerho Pyytie 3 21540 Preitilä, s.posti matkakerho@n-mk.fi puh. 050 522 4447. Matka on osa Naantalien Matkakaupan senioritoimintaa.

JUHLAVUOSI – SENIORIMATKOJA JO 30 VUOTTA

13.–18.3. Vaellusta Cinque Terren upeissa maisemissa

22.–27.3. Musiikki- ja taidekevät Budapestissa LUKIJAMATKA

Hinta: 1420 €. Ilmoittaudu pian.

13.–18.4. Pääsiäisen perinteitä Kroatiassa Hinta: 1420 €.

8.–12.5. Iloinen Tanska

31.5.–6.6. Bulgarian ruusut ja traakialaiset aarteet Hinta: 1410 €

Muita juhlavuoden matkoja:

- 17.–18.6. Hella Wuolijoen jalanjäljissä
- 17.–20.7. Kuhmon kamarimusiikkipäivät
- 24.–28.7. Paulaharju ja tuntureiden tarinoita
- Inuiittien maa – Grönlanti (elokuu)
- Kulttuuria Göta-kanavan varrella (elokuu)
- Viini- ja kulttuurimatka Moldoviaan (syyskuu)
- Kulttuurikaupunki Berliini (syyskuu)
- Barcelona ja Andorra (lokakuu)
- Sardinia (marraskuu)

Esitetilaukset, matkavaraukset ja tiedustelut
matkakerho@n-mk.fi tai 0505224447, www.matkakerho.fi
 Minimi lähtijämäärä matkoille: 15

Vastuullinen matkanjärjestäjä: Naantalien Matkakauppa / WE Travel Oy

KUNINKAALLINEN ENGLANTI 10.–14.9.2017

Hever – Canterbury – Greenwich – Lontoo – Windsor

Ihastuttava Kentin maakunta hurmaa historiallisilla linnoilla ja kumpuilevalla maalaismaisemalla. Tutustumme mm. Winston Churchillin kotitaloon, Heverin linnaan, Canterburyyn ja Greenwichiin. Lontooseen saavumme jokilaivalla, nousemme ihastelemaan kaupunkia lintuperspektiivistä ja käymme Buckinghamin palatsissa. Vierailemme myös Windsorissa, maailman suurimmassa asutussa linnassa.

10.9. – Churchillin kotitalo Chartwell ja Heverin linna

Aamulento Lontooseen, jossa suomenkielinen opas on ryhmää vastassa. Suoraan lentokentältä suuntaamme Kaakkois-Englantiin. Tutustumme Sir Winston Churchillin viktoriaaniseen kotitaloon Chartwelliin, joka on säilytetty lähes samanlaisena kuin Churchillien siellä asuessa. Omakustanteinen lounas. Iltapäivällä vierailemme jyrkässä Heverin linnassa, joka tunnetaan Henrik VIII:n toisen vaimon, Anna Boleyn'in lapsuudenkotina. Kuljetus hotelliin ja tervetuloillallinen.

11.9. – Canterbury ja Dickensin kotikaupunki Rochester

Aamiainen. Retki Canterburyyn, joka ihastuttaa pikkukujillaan ja vanhoilla ristikkotaloillaan. Kaupungin sydämessä sijaitsee valtava katedraali, joka on anglikaanisen kirkon johtajan, Canterburyn arkkipiispan kotikirkko. Canterbursta ajamme kauniiseen Whitstabilen rantakaupunkiin, jossa omatoiminen lounas. Chatham historiallinen telakka vie meidät laivanrakennuksen mielenkiintoiseen maailmaan. Historialliseksi suojelukohteeksi listattu Chatham on tv-sarjan Kättilöt kuvauspaikka. Paluumatkalla pysähdymme Rochesterissa, Charles Dickensin kotikaupungissa. Illallinen.

12.9. – Greenwich ja Thames-joen risteily

Aamiainen ja huoneiden luovutus. Ajo Greenwichiin, jonka kuninkaallisessa observatoriossa on määritelty nollameridiaani ja aikavyöhykkeiden perusta Greenwich Mean Time (GMT). Pistäydymme Greenwichin markkinoilla ja nautimme lounaan. Nousemme jokilaivaan ja matkaamme Thames-jokea pitkin kohti kuninkaallista Lontoota. Reitin varrella näemme lukuisia nähtävyyksiä. Kuljetus satamasta hotelliin.

13.9. – Lontoon kaupunkikierros ja Buckinghamin palatsi

Aamiainen. Lontoon kaupunkikierroksella näemme kaupungin merkittävimpiä nähtävyyksiä ja nousemme yli sadan metrin korkeuteen London Eye-maailmanpyörän kyytiin ihailemaan suurenmoista kaupunkinäköymää. Lounas, jonka jälkeen vierailemme Buckinghamin palatsissa, joka on toiminut Britannian hallitsijoiden asuinpaikkana vuodesta 1837 ja tutustumme valtihuoneisiin ja näemme linnan taidearteita.

14.9. – Windsor ja Eton

Aamiainen. Otamme matkatavarat mukaan ja ajamme Windsorin kaupunkiin, jonka keskellä sijaitsee maailman suurin asuttu linna. Näemme valtiovierailujen aikana käytössä olevat valtiosalit sekä upeita huoneita. Perinteisen brittiläisen iltapäiväteen jälkeen ajamme Etoniin. Kaupunki on kuuluisa Eton College yksityiskoulustaan, jossa opiskeli myös Prinssi William. Kuljetus lentokentälle ja lento Helsinkiin.

Hotellit

Hotelli Ashford International, Ashford 10.–12.9.17

Idyllisen ja vehreän maiseman keskellä sijaitseva viihtyisä hotelli.

Hotelli Imperial, Lontoo 12.–14.9.17

Hotelli sijaitsee erinomaisella paikalla. British museoon kävelee 5 minuutissa ja Oxford street -ostoskadulle on n. 10–15 min. kävelymatka.

Lennot/Norwegian:

10.9.2017 Helsinki–Lontoo 8.45–9.50

14.9.2017 Lontoo–Helsinki 18.45–23.35

Hinta: 1265 € /henkilö/ kahden hengen huoneessa

Hintaan sisältyy:

Norwegianin lennot Helsinki–Lontoo–Helsinki, lentokenttämaksut, 2 yön majoitus Ashfordissa ja 2 yön majoitus Lontoossa, matkaohjelman mukaiset ateriat (4 aamiaista, 2 illallista, 2 lounasta, iltapäivätee), matkaohjelman mukaiset kuljetukset, retket ja sisäänpääsymaksut, suomenkielisen oppaan palvelut.

Lisämaksusta:

yhden hengen huone 160 €, ruokajuomat, matkavakuutus.

Varaukset: OK-Matkat p. 09 2510 2050 tai myynti@okmatkat.fi

LAULASMAA GOLF- JA KYLPLYÄMATKA 25.–27.4.2017

tiistai–torstai, 3 matkapäivää, 2 yötä

Kylpylähotelli Laulasmaa Spa 3 *

Laulasmaa Spa tarjoaa hyvät puitteet rentoutumiseen. Hotelli-alueen vieressä on mäntymetsän reunustama hienohiekkainen ranta. Hyvät ulkoilumahdollisuudet, kävelysauvoja ja polkupyöriä vuokrattavana. Kaksi ravintolaa, aulabaari, lasten leikkihuone ja myymälöitä. Vastaanotossa rahanvaihto ja maksulliset tallelokero. Vuokrattavana kylpytakkeja. Kylpylässä on hoito-osasto, useita saunoja ja allasalueita. Matkaa Tallinnasta noin 40 km, 45 min. Matkaa Niitväljan golfkeskukseen noin 12 km.

Laivamatkat (Länsiterminaali):

25.4.	Eckerö	Line Hki–Tallinna	8.30–11.00
27.4.	Tallink	Tallinna–Hki	16.30–18.30

Matkan hinta: 315 €/hlö, golffarit
195 €/hlö, ei-golffarit

Hintaan sisältyy:

- edestakainen laivamatka Hki–Tallinna
- 2 yön majoitus kahden h huoneessa (standardhuone)
- puolihoito hotellissa (ti illallinen, ke aamiainen ja illallinen, to aamiainen)
- bussikuljetukset Tallinna–Laulasmaa ja hotelli–Niitväljä
- vesi- ja saunakeskuksen vapaa käyttö, avoinna 7.00–22.00
- golffareille 2 kierrosta Niitväljan 18-reikäisellä kentällä (ti ip, ke ap)
- yhteisiä hyttejä matkatavaroita varten

Lisämaksusta:

- merinäköala ja parveke, 40 €/huone
- yhden hengen huone, 70 €/hlö/2 yötä
- meriaamiainen menomatkalla 14 €/hlö, paluumatkalla lounas 25 €/hlö
- oma hytti menossa 25 €/hytti, paluussa 30 €/hytti

GOLFMATKA COSTA BRAVALLE 22.–29.10.2017

sunnuntai–sunnuntai, 8 päivää, 7 yötä

DoubleTree by Hilton & Emporda Golf Club

Hotelli sijaitsee Emporda Golf Resort-alueella kahden 18-reikäisen kentän välissä; läheisyydessä 6 muuta kenttää. Hotellissa on spa, ravintola, uima-allas.

Hiekkarantaa ja ostosmahdollisuuksia, taidetta (Dali-museo) löytyy lyhyen ajomatkan päässä. Barcelonaan on noin 160 km, vajaa 2 tuntia.

Lentoaikataulu:

22.10.	AY3271	Hki–Barcelona	5.40–8.40
29.10.	AY1654	Barcelona–Hki	10.15–15.10

Matkan hinta: 1435 €/hlö, golffarit
1095 €/hlö, ei-golffarit

Hintaan sisältyy:

- edestakainen Finnairin lento Barcelonaan
- kuljetus Barcelona–hotelli–Barcelona
- 1 kpl/23 kg ja golfbägi (golffareilla) lennolla
- 7 yön majoitus kahden hengen huoneessa
- golffareilla 5 kierrosta Emporda Golf-kentillä
- puolihoito hotellissa (aamiainen, illallinen)

Lisämaksusta:

- yhden hengen huone 240 €/hlö/7 yötä

Perimme palvelumaksun 12 €/varaus.

Varaukset:

Matkavekka, Tuula Toura, tuula.toura@matkavekka.fi tai
020 120 4083

MARSALKKA MANNERHEIMIN SYNTYMÄSTÄ 150-VUOTTA

Senioriopettaja-lehden matka Puolaan 5.–8.6.2017

Marsalkka Mannerheim vietti parhaat vuotensa Puolassa muistellen niitä mielellään vielä Mikkelin Päämajassakin. Palattuaan tutkimusmatkaltaan Kiinasta hän sai v. 1909 komentoonsa 13. Vladimirin ulaanirykmentin Minsk Mazowieckissa lähellä Varsovaa. Myöhemmin hänet nimitettiin Varsovaan Hänen Majesteettinsa Keisarin henkivartioston ulaanirykmentin komentajaksi. Tervetuloa mukaan matkalle Mannerheimin jalanjäljille Varsovaan, Minsk Mazowieckiin, Lubliniin, Chroberziin, Krakovaan ja Niepolomiceen. Matkalla on mukana tietokirjailija, Mannerheim-asiantuntija Robert Brantberg ja matkanjohtajana Jukka Soisalon-Soininen, laaja-alainen Puolan tuntija.

5.6. maanantai

Finnairin lento Helsinki–Varsova klo 7.35–8.15. Matkan aluksi tutustumme kiertoajelulla Mannerheimin **Varsovaan**, näemme mm. Bristol-hotellin, jossa Mannerheim tapasi ruhtinatar Lubomirskan sotaan lähtiesään, Lazienki-puiston Lubomirskin palatseineen ja Belwedere-palatsin, jossa Mannerheim tapasi marsalkka Józef Pilsudskin v. 1919. Vierailukohteisiimme kuuluvat Lubomirski-suvun kaupunkiasunto, ”Valkoinen palatsi”, jossa ihastelemme Puolan Tiedeakatemian kivimuseon meripihkaosastoa ja Mannerheimin aikainen varuskuntakirkko, jonka pihalla on hänen muistomerkkinsä.

Nautimme lounaan Bliklen 150 vuoden perinteet omaavassa ravintolakahvilassa, jossa Mannerheimin muotokuva ”kunnioittaa meitä läsnäololleen”. Majoitumme Polonia Palace-hotelliin. Ilta vapaata aikaa.

6.6 tiistai

Aamiaisen jälkeen suuntaamme matkamme **Minsk Mazowieckiin**, jossa **Ulaanimuseon** johtaja Leszek Celej esittelee meille tsaarin aikaiset kasarmit. Näemme Dernatowiczin palatsin, joka oli Mannerheimin aikana eliitin kohtaamispaikka. Ulaanimuseossa kohtaamme Pilsudskin perinteet ja osallistumme museon pihamaalla Mannerheimin muistopylvään paljastustilaisuuteen, jonka museonjohtaja järjestää juuri meidän tuloaikaanamme. Paikka on sopiva Mannerheimille, olihan hänkin elämänsä loppuun saakka Hänen Majesteettinsa ulaani. Laskemme seppeleen muistomerkille. Matka jatkuu Mannerheimin ystävien, Zamoyskien Kozłowska-palatsille. Tutustumme siihen maailmaan, jossa Mannerheim vietti vapaa-aikaansa vieraillessaan ystäviensä luona. Linnan kahviossa nautimme kahvit ja kakut. Matkalla kohden Lublinia käymme katsomassa myös Lubartówin palatsia, josta Mannerheim kirjoittaa muistelmissaan. Majoitumme Lublinissa ja nautimme illallisen.

7.6. keskiviikko

Aamiaisen jälkeen tutustumme **Lubliniin** historiaan perehtyneen oppaan kanssa seuraten Mannerheimin jalanjälkiä. Lublinin seudulla elokuussa 1914 Mannerheimin joukot saivat tulikasteensa taisteluissa Itävallan armeijaa vastaan. Matkamme jatkuu Chroberziin Krasnikin kautta, jossa Mannerheimin menestyksekkäät operaatiot alkoivat. Matkan varrella nautimme kakkukahvit. Chroberzin palatsin omisti Mannerheimin hyvä ystävä, markiisi Wielopolski. Mannerheimin joukkojen edetessä kohden Krakovaa, vastaan tulivat tutut metsästysmaat. Mannerheim upseereineen saapui palatsin edustalle, jossa markiisi kutsui heidät lounaalle. Kun Mannerheim totesi ystävälleen tarjolla olleen bigos-kaalipadan valmistamisen kestävän 2–3 päivää, markiisi tunnusti itävaltalaisen upseerien poistuneen hetki sitten ehtimättä nauttia lounasta.

Chroberzista suuntaamme **Krakovaan**, jossa majoittaudumme ja nautimme illallisen Dom Polonian ravintolassa perinteisten puolalaisten herkkujen äärellä. Ennen illallista saamme myös hengen ravintoa Chopin-konsertin merkeissä Dom Polonian konserttisalissa.

8.6. torstai

Retkemme jatkuu tutustumisella asiantuntijaoppaan johdolla Krakovan erinomaisen tehokkaiisiin puolustusjärjestelmiin, jotka estivät myös Mannerheimin etenemisen kaupunkiin 1914–15 vaihteessa. Vierailimme Krakovan naapurissa, pienessä Niepolomiceen kaupungissa 25 km:n päässä Vanhasta kaupungista. Tutustumme yhteen alueella sijaitsevista I maailmansodan aikaisista pienistä sotilashautausmaista, joihin poikkeuksellisesti haudattiin yhdessä venäläisiä, itävaltalaisia ja puolalaisia kaatuneita. Ohjelmaamme kuuluu myös vierailu Staniatkin luostarilla, jonka ulkoseinässä edelleen on Itävallan tykistön räjähtämättömiä ammuksia. Nautimme lounaan Niepolomiceen linnan ravintolassa. Linna on Kasimir Suuren rakennuttama metsästyslinna ja se oli myös Juhana-herttuan puolison, Katarina Jagellonian kotilinna. Kävisimme vielä tutustumassa Kosciuszkon, Puolan kansallissankarin, muistokukkulaan, joka sijaitsee Itävallan puolustuslinnakkeen keskellä. Sieltä avautuvat näkymät yli Krakovan Vanhan kaupungin. Päivän aikana kahvitauko. Matkamme päättyy Krakovan kentälle, josta on Finnairin suora lento Helsinkiin 21.55–00.50.

Majoittuminen matkan aikana:

Varsova 5.–6.6. Hotelli Polonia Palace ***

Lublin 6.–7.6. Hotelli Europa ***

Krakova 7.–8.6. Hotelli Royal ***

Matkan hinta 1120 €/hlö

Yhden hengen huonelisä 115 €/hlö

Hintaan sisältyy: Finnairin lennot Helsinki–Varsova/Krakova–Helsinki lentoveroineen, majoitus jaetussa kahden hengen huoneessa aamiaisella, matkanjohtajan ja paikallisen oppaan palvelut, retket ja sisäänpääsy matkakohtojen mukaisesti, välipalaevää bussimatkoilla, ruokailut: 2 x lounas, 3 x kakkukahvit, 2 x illallinen, ruokajuomina vettä, lasillinen viiniä/olutta, varaus- ja palvelumaksut.

Matkanjohtaja Jukka Soisalon-Soininen yhteystiedot:

Sp jukka.soisalonsoinen@gmail.com, p. +358 50 501 5450

Varaukset ja tiedustelut:

MatkaSeniorit, info@matkaseniorit.fi tai puh. 09 466 300